

เอกสารวิชาการ (Concept Paper)
กิจกรรมถอดบทเรียน

เรื่อง

การป้องกันอาชญากรรมการเข้าหาเด็ก
เพื่อวัตถุประสงค์ทางเพศ (Grooming)

จัดทำโดย กลุ่ม ปารีชาติ

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรการป้องกันอาชญากรรมกับการอำนวยความสะดวกในสังคม
Crime Prevention รุ่นที่ 7
สถาบันพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม สำนักงานกิจการยุติธรรม
ประจำปี 2567

บทคัดย่อ

ปัญหาอาชญากรรมทางเพศของประเทศไทยที่เกิดขึ้นกับเด็กมีเพิ่มมากขึ้น ส่วนใหญ่มักเกิดจากคนใกล้ชิดหรือคนรอบข้างที่อาศัยความใกล้ชิดสนิทสนมทำให้เด็กเกิดความไว้วางใจที่เป็นในลักษณะการเตรียมความพร้อมที่จะทำให้เด็กถูกล่วงละเมิด จนนำไปสู่การล่วงละเมิดทางเพศกับเด็ก ซึ่งเด็กอาจจะไม่คิดหรือไม่รู้ว่าเป็นสิ่งที่ไม่สมควร แต่อาชญากรรมนั้นได้เกิดขึ้นไปแล้ว นอกจากนี้ การลงโทษผู้ก่ออาชญากรรมเป็นเพียงปลายเหตุที่มาจัดการกับผู้กระทำความผิดที่เกิดขึ้นไปแล้ว แต่การป้องกันมิให้เกิดอาชญากรรมทางเพศกับเด็กนั้นยังคงไม่มีแนวทางหรือการดำเนินการใด ๆ ที่ชัดเจน และไม่มีกฎหมายที่เข้าไปเมื่อเปรียบเทียบกับประสบการณ์ในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมทางเพศที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนในต่างประเทศนั้น จะเห็นได้ว่าเริ่มต้นตั้งแต่การสร้างภูมิคุ้มกันที่เหมือนกับ “วัคซีน” ให้กับเด็กรู้จักสิทธิในเนื้อตัวร่างกายของตนเอง การสร้างองค์ความรู้ในระดับการศึกษา และมาตรการทางกฎหมายในการดำเนินการกับผู้กระทำความผิด แต่เมื่อพิจารณาในบริบทของประเทศไทยพบว่า นอกจากจะยังไม่มีมาตรการในการป้องกันหรือเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กแล้ว มาตรการในทางกฎหมายก็ยังไม่ครอบคลุมในเรื่องดังกล่าว จึงจำเป็นต้องคิดและหาทางสร้างมาตรการเพื่อป้องกันมิให้เกิดอาชญากรรมทางเพศจากการเข้าหาเด็กเพื่อวัตถุประสงค์ทางเพศและป้องกันมิให้มีการล่วงละเมิดทางเพศกับเด็ก และเป็นการลดปัญหาอาชญากรรมได้อีกทางหนึ่ง

สารบัญสารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ	(ก)
ส่วนที่ 1 บทนำ	2
1. หลักการและเหตุผล	4
2. วัตถุประสงค์	4
3. ขอบเขตของเรื่อง	4
4. คำจำกัดความหรือนิยามต่าง ๆ	4
ส่วนที่ 2 การป้องกันอาชญากรรมการเข้าหาหรือการเตรียมเด็กเพื่อวัตถุประสงค์ทางเพศ (Grooming)	5
2.1 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับอาชญากรรม	5
2.1.1 ความหมายของอาชญากรรม	5
2.1.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเกิดอาชญากรรม	5
2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม	7
2.2 ข้อความคิดเกี่ยวกับการเข้าหาเด็กเพื่อวัตถุประสงค์ทางเพศ	8
2.2.1 ความหมายของการเตรียมเด็กเพื่อล่วงละเมิดทางเพศ	8
2.2.2 ลักษณะหรือประเภทของการเตรียมเด็กเพื่อล่วงละเมิดทางเพศ	9
2.3 มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับเตรียมเด็กเพื่อล่วงละเมิดทางเพศของต่างประเทศ	10
2.4 มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับเตรียมเด็กเพื่อล่วงละเมิดทางเพศของประเทศไทย	12
2.4.1. ประมวลกฎหมายอาญา	12
2.4.2 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	12
2.4.3 พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553	13
ส่วนที่ 3 บทวิเคราะห์ บทสรุป และข้อเสนอแนะ	14
3.1 บทวิเคราะห์	14
3.1 บทสรุป	16
3.2 ข้อเสนอแนะ	17
ส่วนที่ 4 บรรณานุกรม	20
ส่วนที่ 5 กิตติกรรมประกาศ	21
ส่วนที่ 6 ภาคผนวก	22
เอกสารนำเสนอในรูปแบบ one concept paper	23

ส่วนที่ 1 บทนำ

1) หลักการและเหตุผล

ปัญหาอาชญากรรมในประเทศไทยปัจจุบันยังคงมีให้เห็นจากแหล่งข่าวทางสื่อออนไลน์ต่าง ๆ อยู่เป็นประจำ มีทั้งความผิดเล็กน้อย ๆ จนไปถึงอาชญากรรมที่มีความรุนแรงและสะท้อนขวัญ สร้างความหวาดกลัวหรือความไม่ปลอดภัยในการดำเนินชีวิตของคนในสังคมเป็นอย่างมาก

จากสถิติฐานความผิดคดีอาญา (คดี 4 กลุ่ม)¹ ในระหว่างปี พ.ศ.2562 - พ.ศ.2566 พบว่าฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต 2) ร่างกาย และเพศ พบว่าฐานความผิดทำร้ายร่างกาย มีจำนวนรับแจ้ง 9,616 คดี รองลงมา เป็นฐานความผิดอื่น ๆ จำนวน 2,353 คดี ฐานพยายามฆ่า จำนวน 2,241 คดี ฐานข่มขืนกระทำชำเรา จำนวน 1,885 คดี ฐานฆ่าผู้อื่น 1,308 คดี และฐานทำร้ายผู้อื่นถึงแก่ความตาย จำนวน 445 คดีตามลำดับ²

ประเภทความผิด	พ.ศ.2566		พ.ศ.2565		พ.ศ.2564		พ.ศ.2563		พ.ศ.2562	
	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม
	คดี	คดี	คดี	คดี	คดี	คดี	คดี	คดี	คดี	คดี
ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ(ภาพรวม)	17,848	16,678	15,038	14,395	15,787	15,034	16,780	15,956	19,230	17,902
1. ฆ่าผู้อื่น	1,308	1,186	1,210	1,097	1,106	998	1,266	1,131	1,478	1,243
2. ทำร้ายผู้อื่นถึงแก่ความตาย	445	432	406	396	425	410	429	408	420	397
3. พยายามฆ่า	2,241	2,051	1,732	1,601	1,936	1,787	2,080	1,961	2,494	2,262
4. ทำร้ายร่างกาย	9,616	9,116	6,985	6,794	3,413	3,306	7,506	7,260	10,373	9,829
5. ข่มขืนกระทำชำเรา	1,885	1,706	1,577	1,495	1,641	1,531	1,790	1,693	2,112	1,959
6. อื่นๆ	2,353	2,187	3,128	3,012	7,266	7,002	3,709	3,503	2,335	2,212

ที่มา : ระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

จากสถิตินักโทษเด็ดขาด แยกตามลักษณะความผิดของกรมราชทัณฑ์ พบว่านักโทษเด็ดขาดความผิดเกี่ยวกับเพศ มีจำนวนทั้งสิ้น 6,068 ราย เป็นชาย จำนวน 5,883 ราย หญิง จำนวน 198 ราย และจากศึกษาข้อมูลการกระทำผิดเกี่ยวกับเพศในเรือนจำส่วนใหญ่พบว่าเหยื่อเป็นเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี จากสถิติของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปี พ.ศ.2564 – 2566³ พบว่ามีเด็กและเยาวชนถูกล่วงละเมิดทางเพศ 1,097 คน (แจ้งเป็นคดี) และมากกว่า 1,000 คน ที่ไม่มีการแจ้งความ เมื่อเทียบเป็นจำนวนวันในระยะเวลา 3 ปี เท่ากับ 1 คนต่อวัน ซึ่งพบว่าผู้ที่ก่อเหตุ “ล่วงละเมิดทางเพศ” ส่วนมากก็ยังคงเป็นคนในครอบครัว โดยญาติพี่น้องมาอันดับ 1 รองลงมา เป็น พ่อเลี้ยง และพ่อแท้ๆ ตามลำดับ ส่วนผู้ก่อเหตุที่ไม่ใช่คนในครอบครัว ที่กระทำการล่วงละเมิดทางเพศ ได้แก่ เพื่อนบ้าน คนแปลกหน้า คนรู้จักผ่านโซเชียล นักเรียนด้วยกัน พระ นายจ้างตามลำดับ โดยเหยื่อจะมีทั้งผู้หญิงและผู้ชาย⁴

และจากข้อมูลของมูลนิธิพิวเนทเพื่อเด็กและสตรีเปิดเผยสถิติช่วงสิ้นปี 2566 พบจำนวนร้องเรียนกรณีข่มขืนหรืออนาจารทะเล 1 พันราย สูงกว่าปี 2565 และจากสถิติรับเรื่องราวร้องทุกข์ และปัญหาต่างๆ ของมูลนิธิตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2566 – 27 ธันวาคม 2566 พบผู้ร้องเรียนปัญหาครอบครัวยังคงครองแชมป์ ปี 2566 สูงถึง 1,339 ราย ขณะที่จำนวนผู้ร้องเรียนกรณีข่มขืนหรืออนาจารสูงถึง 1,038 ราย เพิ่มขึ้น

¹ ได้แก่ 1. ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ 2. ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน 3. ฐานความผิดพิเศษ และ 4. ฐานความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหาย

² สถิติฐานความผิดคดีอาญาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ [chrome-extension://efaidnbmninnkpcajpcglcdfindmkaj/ https://data.go.th/dataset/7d9d151a-4edf-4238-ae56-11f56700f2c2/resource/5ad3b830-a312-45b5-a587-6137bb648500/download/rtp_opendata_-4_-2565.pdf](https://data.go.th/dataset/7d9d151a-4edf-4238-ae56-11f56700f2c2/resource/5ad3b830-a312-45b5-a587-6137bb648500/download/rtp_opendata_-4_-2565.pdf), สืบค้นเมื่อวันที่ 11 มกราคม 2567.

³ ข้อมูล ณ วันที่ 6 ธันวาคม 2566

⁴ <https://www.thairath.co.th/scoop/infographic/2747666> 4 มีนาคม 2555 , สืบค้นเมื่อ 9 มกราคม 2567.

จากปี 2565 ร้อยละ 8.4 นอกจากนี้ ภัยอันตรายจากไซเบอร์และการล่อลวงค้ำมนุษย์ ยังเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย ซึ่งในกรณีการข่มขืนที่ได้รับการร้องเรียนมา ส่วนมากเกิดขึ้นกับเด็กและผู้หญิง และเมื่อย้อนดูสถิติเมื่อปี 2565 พบว่า เด็กอายุ 10-15 ปี ถูกข่มขืนมากที่สุด 381 คน รองลงมาคือ อายุ 15-20 ปี 198 คน และอันดับ 3 คือ เด็กแรกเกิดจนถึงอายุ 10 ปี ถูกข่มขืน 110 คนซึ่งถือเป็นสถิติที่น่ากังวลมาก และในปีนี้อยอดการร้องเรียนกรณีคุกคามทางเพศก็สูงขึ้นอีก⁵ สอดคล้องกับงานวิจัย พบว่าประมาณ 91% ของผู้เสียหายคดีทางเพศในประเทศไทยรายงานว่า ผู้กระทำผิดเป็นคนที่รู้จักคุ้นเคยกัน⁶ แม้ตัวเลขสถิติคดีที่ยกมานี้ อาจจะดูน้อยไม่มากนัก เนื่องจากเป็นตัวเลขที่แยกรายประเภทคดี แต่การมีตัวเลขสถิติคดีเท่ากับว่ายังคงมีการก่ออาชญากรรมอยู่ทุกวัน และยังคงเป็นปัญหาอาชญากรรมทางเพศต่อเด็กที่ยังไม่ได้รับการแก้ไข

อาชญากรรมเกี่ยวกับเพศ เป็นหนึ่งในปัญหาสังคมไทยที่ปรากฏตามหน้าสื่อบ่อยครั้ง ซึ่งสร้างความวิตกกังวลให้กับประชาชนเป็นวงกว้าง เนื่องจากรูปแบบของการกระทำความผิดดังกล่าวกระทบต่อเนื้อตัวร่างกายและจิตใจของผู้ถูกรักษา บ้างกระทบต่อทรัพย์สิน หรือบางกรณีอาจร้ายแรงถึงชีวิตของผู้ถูกรักษา และการกระทำความผิดต่อเด็กโดยเฉพาะอย่างยิ่งความผิดทางเพศที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมีมากมายหลายลักษณะ หนึ่งในนั้น คือ การอาศัยความไว้วางใจของเด็กมีต่อบุคคลเหล่านั้น จนนำไปสู่การล่วงละเมิดทางเพศที่รู้จักกันว่า “การเข้าหาเด็กเพื่อล่วงละเมิดทางเพศ” (Grooming) ในต่างประเทศนั้นเรื่องนี้เป็นเรื่องที่มีความสำคัญหลายประเทศมีกฎหมายเพื่อป้องปรามและลงโทษผู้กระทำความผิดอันเปรียบเสมือนการตัดไฟแต่ต้นลม ขณะที่อีกหลายประเทศไม่ได้มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นเรื่องเฉพาะและประเทศไทยเองก็เช่นกันกรณีตัวอย่างที่เป็นข่าวอยู่บ่อยครั้งที่แสดงให้เห็นถึงการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กที่ยังเป็นอาชญากรรมที่เกิดขึ้นอยู่เกือบทุกวัน จากกรณีข่าวเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศเด็กที่เกิดขึ้น พบว่าพฤติกรรมการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ หรือการล่วงละเมิดทางเพศเด็ก ส่วนใหญ่ผู้กระทำผิดเป็นคนที่เด็กคุ้นเคย หรือเป็นคนในครอบครัว และหลายต่อหลายครั้งที่เด็กมักถูกล่อลวงล่วงละเมิดทางเพศที่มาในรูปแบบ พฤติกรรมใกล้ชิด ตีสนิท จนผู้ปกครองตายใจและตามไม่ทันโดยพฤติกรรมมักแฝงอยู่ในความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด สร้างสัมพันธภาพ หรือการแสดงอารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับเด็กหรือผู้ปกครอง โดยเริ่มจากการใช้อุบายล่อลวงเพื่อให้เด็กรู้สึกปลอดภัย และมีความสัมพันธ์แบบปกติทั่วไปนำไปสู่การล่วงละเมิดทางเพศได้ ซึ่งเป็นเรื่องยากที่จะบอกว่าใครสักคนกำลังถูกเตรียมไปสู่การล่วงละเมิดทางเพศจนกว่าจะเกิดขึ้น เพราะว่าพฤติกรรมการเตรียมเด็กเพื่อล่วงละเมิดทางเพศนั้นบางครั้งดูเหมือนจะพฤติกรรมการดูแลแบบปกติ เมื่อผู้กระทำผิดได้ทำการล่วงละเมิดทางเพศเด็กแล้ว บุคคลเหล่านี้ก็จะพยายามปกปิดเรื่องโดยการกดดันเด็กต่างๆ นานา บางครั้งตัวเด็กเองเกิดความอับอาย หรือเด็กรู้สึกว่าคุณเองผิดจึงไม่กล้าเล่าเรื่องให้ใครทราบ ทำให้คนทำผิดเกิดความอับอาย ซึ่งปัญหานี้เป็นเรื่องที่ผิดทั้งกฎหมาย และผิดศีลธรรม ก่อให้เกิดผลกระทบทางด้านร่างกาย และจิตใจของเด็กอย่างรุนแรง ต่อเนื่องไปจนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งเด็กเหล่านี้บางส่วนมีแนวโน้มที่จะกลายเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งก่อปัญหาลักษณะเดียวกันนี้กับเด็กคนอื่นต่อไปเป็นลูกโซ่ไม่จบสิ้นจะเห็นได้ว่าการล่วงละเมิดทางเพศไม่ได้เกิดจากพฤติกรรมของผู้ประสพเหตุหรือผู้ถูกรักษา และไม่ได้เกิดจากความบังเอิญ การล่วงละเมิดทางเพศจำนวนมากเกิดขึ้นจากการเตรียมการมาอย่างดี หรือที่เรียกว่าการ Grooming ซึ่งเป็นการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก (Commercial sexual exploitation of children) ในรูปแบบหนึ่ง

จากการสืบค้นข้อมูล พบว่าในปัจจุบันประเทศไทยมีกฎหมายเกี่ยวข้องกับการลงโทษผู้กระทำความผิดทางเพศต่อเด็ก เช่น ประมวลกฎหมายอาญา แต่ยังไม่มีความหมายบัญญัติเป็นการเฉพาะสำหรับการเตรียมเด็ก

⁵ The Active/<https://theactive.net/news/public-health-20231228/> 4 มี.ค. 2566, สืบค้นเมื่อ 11 มกราคม 2567.

⁶ UN Women, UNODC and UNDP. (2017). The Trial of Rape: Understanding the Criminal Justice System Response to Sexual Violence in Thailand and Viet Nam, p.9.

เพื่อล่วงละเมิดทางเพศ และถึงแม้จะมีกฎหมายเอาผิดผู้กระทำแต่มีข้อจำกัดในแง่ทักษะความชำนาญหลายกรณีพนักงานสอบสวนไม่มีความเข้าใจอาชญากรรมรูปแบบนี้ ไปจนถึงไม่เชื่อในสิ่งที่ผู้เสียหายเผชิญว่าเกิดขึ้นจริง เช่นเดียวกับข้อกฎหมายที่ตีความกว้าง ไม่มีนิยามของการคุกคามทางเพศที่แน่ชัดทำให้ผู้ที่เคยกระทำผิดยังคงก่อเหตุซ้ำอยู่เสมอ ขณะที่บางประเทศถือเป็นอาชญากรรมที่มีความผิดและมีบทลงโทษอาชญากรรมประเภทนี้โดยเฉพาะ และให้ความสำคัญกับ “Age of Consent” ห้วงอายุที่สามารถยินยอมให้มีเพศสัมพันธ์ตามกฎหมายได้ ดังนั้นเพียงแค่การส่งข้อความในเชิงลามกอนาจาร หรือพฤติกรรมที่สื่อไปในทางล่อลวงเด็กก็สามารถเอาผิดโดยที่ไม่ต้องรอให้ถูกระทำ เป็นการ “ตัดไฟแต่ต้นลม” ขณะเดียวกันการสร้างภูมิคุ้มกันในการให้ความรู้อย่างยั่งยืนให้กับเด็กและผู้ปกครองที่อาจจะตกเป็นเหยื่อหรือการกำหนดให้หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ อันเป็นการป้องกันปัญหาเกี่ยวกับเพศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น กลุ่มปารีชาติเห็นว่าการป้องกันหรือการสร้างความเข้าใจการ Grooming ยังขาดแนวทางจัดการที่เหมาะสม และยังไม่มียุทธศาสตร์ที่มากำกับปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นประเด็นที่สำคัญในการศึกษาหาแนวทางในการป้องกันการก่ออาชญากรรมทางเพศกับเด็ก เพราะถ้าสามารถแก้ปัญหาเบื้องต้นได้แล้ว จะช่วยให้ลดปัญหาอาชญากรรมทางเพศที่ความเสียหายเกิดขึ้นแล้ว เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมต่อไป

2) วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อศึกษาพฤติการณ์เข้าหาหรือการเตรียมเด็กเพื่อล่วงละเมิดทางเพศ
- 2.2 เพื่อศึกษาแนวทางการป้องกันไม่ให้เกิดตกเป็นเหยื่อของการเตรียมการเพื่อล่วงละเมิดทางเพศ

3) ขอบเขตของเรื่อง

เนื่องจากการให้คำจำกัดความของคำว่า “เด็ก” มีความแตกต่างกันในหลายบริบท รายงานฉบับนี้จึงจำกัดขอบเขตการศึกษา โดยจำกัดขอบเขตความหมายคำว่า “เด็ก” ที่อายุไม่เกิน 15 ปี เนื่องจากจะสัมพันธ์กับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางเพศต่อเด็กตามประมวลกฎหมายอาญาของไทยและในทางสากล โดยศึกษาจากเอกสารทางวิชาการ สถิติคดี และเอกสารหลักฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

4) คำจำกัดความหรือนิยามต่าง ๆ

เด็ก หมายถึง ผู้ที่อายุไม่เกิน 15 ปี บริบูรณ์ โดยยึดโยงกับคำว่า เด็ก ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553

Grooming หมายถึง การเตรียมการเพื่อการล่วงละเมิดทางเพศ โดยผู้กระทำผิดใช้อุบายล่อลวงเพื่อให้เด็กรู้สึกปลอดภัยและมีความสัมพันธ์แบบปกติทั่วไป ก่อนนำไปสู่การล่วงละเมิดทางเพศ

การล่วงละเมิดทางเพศ หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่ละเมิดสิทธิของบุคคลอื่นในเรื่องเพศลักษณะต่างๆ เช่น ด้วยคำพูด ด้วยสายตา การใช้ท่าทางที่สื่อเจตนาล่วงเกินทางเพศ การกระทำอนาจาร ตลอดจนการบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ การข่มขืน และการกระทำที่ทำให้ผู้อื่นได้รับความอับอาย โดยที่ผู้ถูกระทำไม่ยินยอมพร้อมใจอันส่งผลกระทบต่อร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม รวมถึงสวัสดิภาพและการดำรงชีวิตอย่างปกติสุขทั้งในระยะสั้นและระยะยาวของผู้ถูกระทำ

การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก (SEXUAL EXPLOITATION OF CHILDREN - SEC) หมายถึง การกระทำที่ล่วงละเมิดสิทธิเด็กอย่างร้ายแรง การกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำทางอาชญากรรมทางเพศต่อเด็ก เด็กถูกปฏิบัติเยี่ยงสินค้า และวัตถุทางเพศ โดยมีค่าตอบแทนเป็นเงินสด หรือรางวัลอย่างอื่นให้กับเด็กหรือบุคคลที่สาม หรือบุคคลอื่น ๆ การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก เป็นรูปแบบหนึ่งของการบังคับขู่脅 การใช้ความรุนแรง การบังคับใช้แรงงาน และการปฏิบัติต่อเด็กในรูปแบบการเป็นทาสที่พบเห็นได้ในปัจจุบัน

ส่วนที่ 2

การป้องกันอาชญากรรมการเข้าหาหรือการเตรียมเด็กเพื่อวัตถุประสงค์ทางเพศ (Grooming)

2.1 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับอาชญากรรม

การจะเข้าใจปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นอาชญากรรมในเรื่องใดจะต้องเข้าใจถึงหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับอาชญากรรมเพื่อให้ทราบถึงความหมาย ที่มา และประเภทของอาชญากรรมที่จะนำไปสู่แนวทางการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมต่อไป โดยมีหลักการและแนวคิดที่สำคัญ ดังนี้

2.1.1 ความหมายของอาชญากรรม

มีผู้ให้ความหมายของอาชญากรรมไว้อย่างน่าสนใจ ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2545 ให้ความหมายว่า อาชญากรรม (น.) หมายความว่า การกระทำความผิดทางอาญา

ประเสริฐ เมฆมณี หมายถึงของอาชญากรรม ตรงกับคำว่า Crime มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า Crimen ขยายความครอบคลุมข้อกล่าวหา การกล่าวหา การดำเนินคดีเตียน จนถึงการทำหรือละเว้นการกระทำใดๆที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นข้อห้ามและมีการลงโทษ ซึ่งในความหมายนี้ได้นำมาใช้ในปัจจุบัน⁷

2.1.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเกิดอาชญากรรม

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเกิดอาชญากรรม มีดังนี้

1. ทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม (Crime Triangle Theory)

เป็นทฤษฎีที่อธิบายถึงสาเหตุหรือองค์ประกอบของการเกิดอาชญากรรม ได้อย่างชัดเจน เข้าใจง่าย ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมทางกายภาพ แนวคิดดังกล่าวสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อหาสาเหตุการเกิดอาชญากรรม และเป็นแนวทางแก้ไขด้านการป้องกันและการปราบปรามอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นรูปธรรม โดยได้อธิบายถึงสาเหตุหรือองค์ประกอบของการเกิดอาชญากรรมไว้ว่า ประกอบด้วยด้านต่างๆ ของสามเหลี่ยม 3 ด้าน คือ

ด้านที่หนึ่ง ผู้กระทำความผิด/คนร้าย (Criminals) หมายถึง ผู้ที่มีความต้องการ (Desire) จะก่อเหตุหรือลงมือกระทำความผิด จะต้องดำเนินการลดหรือควบคุมจำนวนผู้กระทำความผิดในพื้นที่ให้หมดลงหรือมีปริมาณลดลง โดยมุ่งเน้นใช้ทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement Theory)

ด้านที่สอง เหยื่อ (Victims)/ เป้าหมาย (Target) หมายถึง บุคคล สถานที่ หรือวัตถุสิ่งของ ที่ผู้กระทำความผิดหรือคนร้าย มุ่งหมายกระทำต่อ หรือเป็นเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งจะต้องมีการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจให้ประชาชน ชุมชน สังคมในพื้นที่รู้จักในการป้องกันตนเอง ไม่ให้อยู่ในกลุ่มเสี่ยงที่จะเกิดอาชญากรรมหรือไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้ เช่น การไม่สวมเครื่องประดับมีค่า ไม่อยู่ในสถานที่มืดเปลี่ยว เป็นต้น

ด้านที่สาม โอกาส (Opportunity) หมายถึง ช่วงเวลา (Time) และสถานที่ (Place) ที่เหมาะสมที่ผู้กระทำความผิดหรือคนร้าย มีความสามารถจะลงมือกระทำความผิดหรือก่ออาชญากรรม ซึ่งกล่าวได้ว่าโอกาสที่ผู้กระทำความผิดหรือคนร้ายจะลงมือก่ออาชญากรรมนั้นจะต้องมีช่วงเวลาและสถานที่ที่เหมาะสมในการก่ออาชญากรรม

เมื่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์ครบองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน ดังกล่าวข้างต้นจะทำให้เกิดอาชญากรรมขึ้น ทฤษฎีดังกล่าวได้เสนอแนวคิดในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมหรือการป้องกันไม่ให้เกิดอาชญากรรม

⁷ ประเสริฐ เมฆมณี, การบริหารงานทัณฑสถานวัยหนุ่มมีนบุรี : บทศึกษาเกี่ยวกับการจัดองค์การ หลักการ และวิธีปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด, (วิทยานิพนธ์ คณะรัฐประศาสนศาสตร์) , มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2508,

โดยต้องพยายามทำอย่างไรก็ตามที่จะให้องค์ประกอบของสามเหลี่ยมอาชญากรรม ด้านใดด้านหนึ่งหายไป ก็จะทำให้อาชญากรรมไม่เกิดขึ้น⁸

2. ทฤษฎีระบบ (System Theory) ทฤษฎีระบบ (System Theory)

ทฤษฎีระบบ (System Theory) เป็นทฤษฎีที่ทำให้นักบริหารสามารถที่จะมองเห็นภาพรวมขององค์การทั้งหมดตามหน้าที่ที่สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม โดยพิจารณาองค์การในลักษณะระบบนั้นจะก่อให้เกิดการวิเคราะห์และการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ ในการกำหนดแนวทางการสร้างภูมิคุ้มกันในเด็กและเยาวชน ทฤษฎีระบบจึงเป็นอีกแนวคิดหนึ่งที่มีความสำคัญ เพื่อวิเคราะห์แบบองค์รวมเพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางที่มีประสิทธิภาพ

ชัยยุทธ ศิริสุทธิ (2546) ได้ให้ความหมายของระบบไว้ว่า หมายถึงกระบวนการทำงานที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งมีส่วนประกอบ 3 ส่วน คือ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output)⁹

จากความหมายของระบบทฤษฎีของกระบวนการนั้น ที่ได้ให้คำนิยามและความหมาย ย่อมแสดงให้เห็นว่า ทุกระบบของทฤษฎีจะต้องมีองค์ประกอบหรือสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันเพื่อการดำเนินงานของความสัมพันธ์กันเป็นกระบวนการ หรือเป็นระบบและวิธีการเชิงระบบ เป็นการรวมกันขององค์ประกอบย่อย ๆ ที่ทำหน้าที่ของตนเองและมีปฏิสัมพันธ์กัน เพื่อดำเนินงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยผู้ศึกษาจะกล่าวถึงทฤษฎีระบบในบริบทของการกำหนดแนวทางการสร้างภูมิคุ้มกันในเด็กและเยาวชน ต่อการป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมและการกระทำผิดในสังคม โดยจะแบ่งการอธิบายออกเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1) ปัจจัยนำเข้า (input) คือ เป้าหมาย ทรัพยากร สภาพปัญหาต่าง ๆ ถือเป็นองค์ประกอบแรกที่จะนำไปสู่การดำเนินงานของระบบหรือกระบวนการต่าง ๆ โดยการกำหนดเป้าหมาย ทรัพยากร หรือสภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องนั้น ต้องมีการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและผ่านกระบวนการวิเคราะห์อย่างเหมาะสมให้เกิดการนำแนวทางไปปฏิบัติอย่างถูกต้อง ได้แก่ เด็กและเยาวชน สภาพแวดล้อมและบริบทสังคมของเด็กและเยาวชน โรงเรียน ครอบครัว ชุมชน และอื่น ๆ เป็นต้น เพื่อประกอบการกำหนดเป็นแนวทางในการสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่เด็กและเยาวชนอย่างมีประสิทธิภาพ

⁸ สุพิศาล ภักดี นฤนาถ, 4 Dimensions Investigation Technique Management. (พิมพ์ครั้งที่ 1, 2556). นนทบุรี: กรีนแอปเปิ้ล กราฟฟิคส์ปริ้นติ้ง.

⁹ ชัยยุทธ ศิริสุทธิ, การบริหารทรัพยากรมนุษย์ และทรัพยากรการศึกษา. (การบริหารการศึกษามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,

2) กระบวนการ (process) เป็นองค์ประกอบที่สองของระบบ หมายถึง เป็นแนวทางหรือวิธีการต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่ผลงานหรือผลผลิตของระบบที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการในการเปลี่ยนแปลงในองค์ประกอบนี้ หมายถึง กระบวนการหรือรูปแบบที่ใช้ในการสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่เด็กและเยาวชนเมื่อวิเคราะห์ร่วมกับแนวคิด การป้องกันอาชญากรรมแบบไม่เป็นทางการ ด้วยการเปิดโอกาสให้สถาบันต่าง ๆ ในสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม เช่น สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษาแนวทางหรือกระบวนการที่ใช้จึงเป็น องค์ประกอบที่สำคัญมาก โดยต้องคำนึงถึงบริบทของสังคมมาเป็นสำคัญและสถาบันการศึกษาที่จะนำเอาแนวทางการสร้างภูมิคุ้มกันนั้นไปปฏิบัติต่อไป

3) ผลลัพธ์ (output) ซึ่งเป็นผลงานหรือผลผลิตที่ได้ส่วนวิธีการเชิงระบบ (systematic approach) หรือเป็นผลิตภัณฑ์ (Product) ซึ่งเป็นองค์ประกอบสุดท้ายของระบบทฤษฎี หมายถึง ความสำเร็จในลักษณะของ องค์รวมความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพ หรือประสิทธิผล องค์ประกอบที่เกิดจากกระบวนการในการ เปลี่ยนไปสู่จุดหมายปลายทาง ซึ่งจากการสร้างภูมิคุ้มกันในเด็กและเยาวชนต่อการป้องกันตนเองจากการ ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมและเป็นผู้กระทำผิดในสังคมนั้น หากการนำแนวทางไปสู่การปฏิบัติสามารถทำได้จริง และสถาบันการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการนั้นจะทำให้ผลลัพธ์ในเด็กและเยาวชนจะมีอัตราการ กระทำผิดที่น้อยลง และเด็กและเยาวชนจะสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปลอดภัยรู้เท่าทันต่อภัยอันตราย ที่จะเกิดขึ้น

โดยทั้งสามขององค์ประกอบของระบบทฤษฎีนี้ มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างสิ้นเชิงโดยขาดสิ่งใด สิ่งหนึ่งไปไม่ได้อย่างแน่นอน เพราะต้องมีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ นอกจากนั้นทั้ง 3 องค์ประกอบยังมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการทำงานขององค์การด้วย ในขณะที่องค์การต้องดำเนิน กิจกรรมในด้านต่าง ๆ นั้น ต้องประกอบด้วยองค์ประกอบหรือส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือสิ่งที่ป้อนเข้าไป หรือข้อมูล นำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลงาน (Output) หรือผลผลิต (Product) ซึ่งทั้ง 3 องค์ประกอบ นี้ จะมีความสัมพันธ์ต่อกันและกัน

2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม

การป้องกันอาชญากรรมมีแนวคิดและทฤษฎีที่มีความเกี่ยวข้อง ดังนี้¹⁰

(1) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement Approach)

สาระสำคัญของแนวคิดนี้คือการปรากฏตัว ของตำรวจย่อมมีผลในการยับยั้งผู้ที่มีแนวโน้มจะประกอบ อาชญากรรมเพราะเกรงกลัวการจับกุม ฉะนั้นตำรวจสายตรวจจึงต้องแต่งเครื่องแบบและวิทยุสายตรวจ ที่มีลักษณะเด่นชัดและเห็นได้ง่ายเพื่อเป็นความข่มขวัญและยับยั้งอาชญากร นอกจากนั้นการตรวจท้องที่ โดยสม่ำเสมอและต่อเนื่อง จะทำให้สมาชิกในชุมชนเกิดความรู้สึกว่ามีตำรวจอยู่ทั่วไปทุกแห่งหน

(2) แนวคิดและทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ (Community Relation Approach)

สาระสำคัญของแนวคิดนี้คือการจัดสภาพทั่วไป ไม่ว่าจะ เป็นในระดับเมืองชุมชนหรือละแวกบ้าน ในลักษณะเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลให้ช่วยต่อการควบคุมและสังเกตการณ์ตรวจตราโดยไม่ล่วงล้ำ สิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลรวมทั้งสนับสนุนส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันชีวิตร่างกายและ ทรัพย์สิน ทั้งของตนเองและของบุคคลอื่นให้ปลอดภัยจากอาชญากรรมอาจกล่าวได้ว่าเป็นวิธีการที่ให้ประชาชน เป็นผู้ นำ ตำรวจจะมีบทบาทในการวางแผนสนับสนุนและให้คำปรึกษาแก่ชุมชน ในการป้องกันอาชญากรรม และไม่มีสภาพเป็นผู้รับผิดชอบในการป้องกันอาชญากรรมอีกต่อไป

¹⁰ ประชัย เปี้ยสมบุรณ์ และคณะ, “อาชญากรรมพื้นฐานกับกระบวนการยุติธรรม ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการควบคุม”, (การ พิมพ์พจนานุกรม 2531), น. 10.

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการเตรียมเด็กเพื่อล่วงละเมิดทางเพศ

การเตรียมเด็กเพื่อล่วงละเมิดทางเพศมีข้อพิจารณา ดังต่อไปนี้

2.2.1 ประเด็นข่าวเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศ

- ข่าว “ครูเทียม ล่วงละเมิดทางเพศเด็กชาย” ผู้เสียหายเป็นนักเรียนอยู่ในวงดนตรีของโรงเรียนแห่งหนึ่ง และได้รู้จักกับนายชุตติเดช เนื่องจากเห็นว่าเป็นบุคคลมีชื่อเสียงและมีความน่าเชื่อถือ ต่อมาได้นัดหมายว่าจะมารับที่บ้านในพื้นที่ อ.จักราช จ.นครราชสีมา เพื่อพาไปศึกษางานและจะหางานให้ทำ ก่อนพาไปที่ห้องพัก จากนั้นได้กระทำอนาจาร¹¹

- ข่าว “ครูวงโยล่วงละเมิดทางเพศนักเรียนชายเกือบ 20 ราย”¹² โดยมีพฤติกรรมการล่วงละเมิดทางเพศเด็กชายในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 ลักษณะพฤติกรรมโดยหลอกล่อให้นักเรียนที่เป็นนักดนตรีของโรงเรียนด้วยการให้มานอนห้องซ้อมดนตรีที่โรงเรียน โดยอ้างว่าจะสอนและตีวงเทคนิคการเล่นดนตรี ขณะนั้นนักเรียนก็ไม่คิดอะไร คิดเพียงว่าเป็นครูเลยเชื่อใจมานอนที่โรงเรียนเพื่อซ้อมดนตรี จนกระทั่งได้กระทำอนาจารเด็ก และขู่ห้ามบอกใคร

- ข่าว “โค้ชฟุตบอล-พ.ต.วัยเกษียณ ขี้กาม ด.ช.นายนันปี-ถ่ายคลิปข่มขู่” ผู้เสียหายเป็นเด็กชายอายุประมาณ 9 -13 ปี ที่สนใจกีฬาฟุตบอลและเข้าร่วมสมัครทีมฟุตบอล ลักษณะพฤติกรรมพบว่าผู้กระทำผิดจะคุยกับผู้ปกครองเพื่อขออุปถัมภ์และให้กินนอนที่บ้าน และทำการล่วงละเมิด ซึ่งตลอดเวลาเด็กๆ ทุกคนไม่กล้าขัดขืน เพราะโค้ชและผู้สนับสนุนเคยข่มขู่ไว้ว่า จะไล่ออกจากทีมและไม่ให้เล่นฟุตบอลอีก เด็กทุกคนจึงต้องยอมทน เพราะอยากจะได้เล่นฟุตบอลและอยากเป็นนักกีฬาฟุตบอล หากใครกลับบ้านหรือหายไปไม่มาฝึกซ้อม โค้ชกับผู้สนับสนุนก็จะไปตามถึงบ้านและรับตัวกลับมากระทำอีก¹³

- ข่าว “พระสงฆ์ล่วงละเมิดทางเพศเณร” ซึ่งพบว่าพระสงฆ์ที่ละเมิดทางเพศเณรส่วนใหญ่เป็นถึงระดับเจ้าอาวาส หรือเจ้าคณะตำบล มีการใช้อุบายล่อเหยื่อ อ้างจะซื้อของให้ หรือเป่าหูด้วยความเชื่อแปลกๆ บอกจะสะเดาะเคราะห์ มีวิญญาณตามตัว เด็กที่บวชเป็นสามเณรเกือบทั้งหมด ต่างตกอยู่ในภาวะจำยอมต่อการถูกล่วงละเมิดทางเพศ หลายเคสคนล่วงละเมิดทางเพศในศาสนาพุทธไม่เป็นข่าว เพราะเป็นพระสงฆ์ชั้นผู้ใหญ่มีอิทธิพลเป็นที่นับหน้าถือตาในหมู่ชาวพุทธ แม้จะมีกฎหมายล่วงละเมิดทางเพศเด็กแต่ก็ขาดกลไกในการป้องกัน¹⁴

2.2.2 ความหมายของการเตรียมเด็กเพื่อล่วงละเมิดทางเพศ

Grooming หรือ Child Grooming คือ การเตรียมเด็กเพื่อกระทำละเมิดทางเพศต่อเด็กในอนาคต เป็นการเข้าหาเด็กเพื่อสร้างความไว้วางใจ ล่อลวงและเตรียมความพร้อมที่จะมีเพศสัมพันธ์หรือความสัมพันธ์เชิงชู้สาว จนนำไปสู่การล่วงละเมิดทางเพศในท้ายที่สุด¹⁵ ด้วยเหตุนี้ Grooming หรือ “การเตรียมเด็กเพื่อล่วงละเมิดทางเพศ” จึงคำที่บัญญัติขึ้นสำหรับอธิบายสถานการณ์ที่ผู้ใหญ่ใช้วิธีการเข้าหาเด็กหรือเยาวชนเพื่อให้เด็กเชื่อใจและไว้วางใจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก ไม่ว่าจะเพื่อความต้องการทางเพศของตนเอง ล่อลวงเด็กเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์ และเข้าสู่วงจรธุรกิจทางเพศ หรือการทำสื่อลามกอนาจาร

¹¹ <https://mgronline.com/entertainment/detail/9660000000658>, ผู้จัดการออนไลน์, สืบค้นเมื่อ 13 มกราคม 2567.

¹² <https://www.amarintv.com/news/detail/163504>, สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2567.

¹³ <https://www.thairath.co.th/news/crime/2748140>, สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2567.

¹⁴ <https://workpointtoday.com/checks-and-balances-novice-abuse/>, สืบค้นเมื่อวันที่ 17 มกราคม 2567.

¹⁵ สุพัตรา สติตจันทรากุล, “มาตรการทางอาญาในการป้องกันเด็กและเยาวชนจากการถูกล่อลวงในทางเพศโดยอาศัยอินเทอร์เน็ตหรือการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นเครื่องมือ, วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552, น. 18.

2.2.3 ลักษณะหรือประเภทของการเตรียมเด็กเพื่อล่วงละเมิดทางเพศ

โดยทั่วไปการเตรียมเด็กเพื่อล่วงละเมิดทางเพศมีกระบวนการและขั้นตอนที่มีหลายช่วงระยะเวลา โดยอาจแบ่งออกได้เป็นระยะ ดังนี้¹⁶

ระยะที่ 1 ระยะสร้างความสัมพันธ์แบบเพื่อน : โดยผู้ที่ล่วงละเมิดจะเริ่มทำความรู้จักกับเด็ก ระยะเวลาที่ใช้ในระยะนี้จะแตกต่างกันไปในแต่ละคน การทำความรู้จักเด็กจะเข้มข้นมากขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ที่คนเหล่านี้ต้องการให้เป็นไป

ระยะที่ 2 ระยะสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิด : เป็นระยะที่เกินช่วงการสร้างความสัมพันธ์แบบเพื่อน ในเบื้องต้น อาจมีการพูดคุยกันในบางเรื่องหรือหลายเรื่อง เช่น โรงเรียน ชีวิต ครอบครัว ความฝัน เป็นต้น เมื่อคนเหล่านี้ต้องการคุยหรือติดต่อกับเด็กก็มักจะสร้างภาพให้เด็กให้ว่าตนเองสนิทกับเพื่อนหรือผู้ที่ใกล้ชิดกับเด็กก่อนที่จะเข้าสู่ระยะต่อไป

ระยะที่ 3 ระยะเสี่ยง : การเข้าสู่ระยะเสี่ยงนั้นอาจเห็นได้จากบางส่วนของบทสนทนาของผู้ที่ประสงค์จะล่วงละเมิดโดยจะเป็นคำถามที่มีลักษณะในการคาดเดาได้ว่ากำลังประเมินความเป็นไปได้ของการกระทำว่าจะถูกบุคคลอื่นจับได้หรือไม่

ระยะที่ 4 ระยะกันให้เด็กออกจากผู้อื่น : เป็นระยะที่เกินระยะเสี่ยงมามากพอสมควร โดยลักษณะของการสนทนาหรือสร้างความสัมพันธ์จะเปลี่ยนไปโดยจะนำความคิดและความรู้สึกว่าเป็นเพื่อนที่ดีที่สุดหรือเข้าใจเด็กที่สุด จนนำไปสู่การที่เด็กสามารถเปิดเผยความลับของตนให้บุคคลเหล่านั้นได้รับรู้จนแสดงถึงความไว้วางใจ

ระยะที่ 5 ระยะเข้าสู่ทางเพศ : การเข้าสู่ระยะนี้อาจเริ่มด้วยคำถามที่มีลักษณะไปในทางเพศ เช่น เคยจูบมาก่อนมั้ย เคยมีอะไรกับใครหรือยัง แม้ว่าจะเป็นบทสนทนาหรือการก้าวความสัมพันธ์ที่เข้าสู่ลักษณะทางเพศ แต่เนื่องจากได้สร้างความไว้วางใจเอาไว้แล้ว เด็กจึงไม่รู้สึกถึงความอันตรายใด ๆ

ทั้ง 5 ระยะนั้น เป็นลักษณะทั่วไปของการเตรียมเด็กเพื่อที่จะล่วงละเมิดทางเพศ ซึ่งจากข้อมูลจากมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก¹⁷ ระบุว่าคนที่คิดจะละเมิดทางเพศต่อเด็ก (และสตรี) จะมีกระบวนการที่เป็นรูปแบบซึ่งสังเกตได้ง่าย คือ เริ่มดึงเด็กให้เข้าใกล้โดยการสร้างความไว้วางใจก่อน บางครั้งอาจเข้าหาผู้ปกครองเด็กเพื่อเกลี้ยกล่อมให้ไว้วางใจและยอมปล่อยให้เข้าใกล้หรืออยู่ตามลำพังกับเด็กได้ กระบวนการนี้อาจใช้เวลาหลายเดือนหรือแม้กระทั่งหลายปี เพื่อก้าวข้ามการระวังป้องกันตัวของเด็กและเพิ่มการยอมรับการสัมผัสร่างกาย มักจะเป็นไปตามลำดับซึ่งเป็นไปตามแนวเดียวกับลักษณะทั่วไปของกระบวนการทั่วไป ดังต่อไปนี้

1. มองหาและเลือกคนที่ต้องการให้เป็นเหยื่อ มักเลือกคนที่มีความเปราะบางในด้านต่าง ๆ เช่น โหยหาความรักความอบอุ่นหรือการยอมรับ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง โดดเดี่ยวหรือผู้ปกครองละเลยไม่เอาใจใส่ใกล้ชิด

2. สร้างความไว้วางใจ ผู้กระทำจะเฝ้าสังเกตและพยายามทำความรู้จักเหยื่อและรู้ว่าเหยื่อมีความต้องการอะไรบ้าง และจะตอบสนองความต้องการนั้นได้อย่างไร ผู้กระทำอาจเริ่มแนะนำ “ความลับ” หรือการแอบทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยกันเพื่อให้เด็กไว้วางใจและแยกเด็กออกจากครอบครัว เช่น ยอมให้เด็กทำอะไรบางอย่างที่ตามปกติผู้ปกครองจะไม่อนุญาตให้ทำ

3. ตอบสนองความต้องการ หลังจากรู้ว่าเด็กต้องการอะไรแล้ว ผู้กระทำก็จะพยายามตอบสนองด้วยการให้สิ่งเหล่านั้น เช่น ของใช้ แสดงความรักความเอาใจใส่ เริ่มมีบทบาทสำคัญในชีวิตเด็ก

¹⁶ เติ้งอ่าง, น. 20.

¹⁷ <https://www.thaichildrights.org/articles/grooming/>, สืบค้นเมื่อ 8 มกราคม 2567.

4. แยกเด็กออกจากผู้ดูแล ผู้กระทำอาจเสนอตัวเข้ามาดูแลเด็กเวลาที่ผู้ปกครองไม่ว่าง หรือพยายามทำอย่างอื่นเพื่อสร้างโอกาสที่จะได้อยู่ตามลำพังกับเด็กโดยไม่มีใครมาขัดจังหวะ ผู้ปกครองบางคนอาจตกหลุมพรางนี้เพราะดีใจที่มีคนมาสนใจหรือเอาใจใส่ลูก

5. เริ่มแสดงออกทางเพศกับเด็ก มักจะเริ่มจากการสัมผัสที่ดูเป็นธรรมชาติก่อน เช่น โดนตัวโดยบังเอิญ หรือสัมผัสร่างกายโดยการหยอกหรือเล่นกับเด็ก เพื่อให้เด็กคุ้นเคยและจะได้ไม่ขัดขึ้นเมื่อยกระดับเป็นการสัมผัสแบบทางเพศมากขึ้น ผู้กระทำจะฉกฉวยประโยชน์จากความอยากรู้อยากเห็นของเด็กเพื่อให้ปฏิสัมพันธ์นั้นเป็นการละเมิดทางเพศมากขึ้นไปอีกตามลำดับ

6. ใช้การควบคุม พฤติกรรมนี้จะเกิดขึ้นหลังจากที่ผู้กระทำได้ล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กแล้ว และต้องการที่จะทำต่อไปเรื่อย ๆ และบังคับให้เด็กทำตามความต้องการของตนเอง จะใช้การข่มขู่หรือการสร้างความรู้สึกผิดเพื่อบังคับให้เด็กเก็บเรื่องนี้เป็นความลับ และทำให้เด็กต้องร่วมมือให้ละเมิดทางเพศต่อไปและไม่กล้าบอกใคร เช่น อาจพูดว่า “ถ้าเอาเรื่องนี้ไปบอกแม่ แม่ก็จะเกลียดหนูนะ” หรือ “ถ้าไปบอกใครฉันจะทำร้ายคนในครอบครัวเธอ” ผู้กระทำอาจตำหนิเด็กที่ปล่อยให้เรื่องนี้เกิดขึ้น หรือทำให้เห็นเป็นเรื่องปกติ โดยบอกเด็กว่ามัน “เป็นเรื่องธรรมดา”

ในปัจจุบันยังมีรูปแบบของการตรรกะเตรียมเด็กสำหรับการล่วงละเมิดทางเพศออนไลน์ (Online Grooming) โดย การกระทำของผู้ใหญ่ซึ่งเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์และความไว้วางใจกับเด็กผ่านการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการล่วงละเมิดทางเพศ ไม่ว่าจะในรูปแบบออนไลน์หรือออฟไลน์ก็ตาม โดยผู้กระทำอาจเริ่มจากการคัดเลือกเหยื่อซึ่งเป็นเด็กตามสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งบุคคลเหล่านี้ถือเป็นกลุ่มเปราะบาง ง่ายต่อการเข้าถึง และเป็นผู้ที่มีโอกาสจะหลงเชื่อบุคคลได้ง่าย เช่น บัญชีสื่อสังคมออนไลน์ของเด็กที่อนุญาตให้ทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูลส่วนตัวและความเคลื่อนไหวได้ (Visible to the Public) เป็นต้น จากนั้นก็จะทำการติดต่อไปยังเด็กเพื่อพูดคุยสร้างปฏิสัมพันธ์และความไว้วางใจในห้องสนทนา (Chatroom) จนเกิดการล่วงละเมิดทางเพศในที่สุด พฤติกรรมการก่อเหตุมักเริ่มจากการศึกษาข้อมูลส่วนตัวของเด็กเพื่อเริ่มต้นการสนทนาด้วย การนำเข้าสู่เรื่องที่เด็กสนใจ เช่น งานอดิเรก เกมที่ชื่นชอบ ดาราที่ชื่นชอบ หรือสถานภาพทางเศรษฐกิจ เป็นต้น หลังจากนั้นจะเป็นการใช้ถ้อยคำหรือข้อความเพื่อสานความสัมพันธ์ในเชิงฉันทู้อาจชวนนำไปสู่ การร้องขอให้มีกิจกรรมทางเพศ เช่น การส่งภาพหรือวิดีโออันมีลักษณะลามกอนาจาร เป็นต้น (Winters & Jeglic, 2017) ซึ่งในเวลาต่อมาอาชญากรก็จะข่มขู่และควบคุมให้เด็กซึ่งตกเป็นผู้เสียหาย ส่งสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในลักษณะดังกล่าวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยอาจข่มขู่ว่าจะเผยแพร่ส่งต่อสื่อขึ้นไปยังพื้นที่สาธารณะหรือบุคคลในครอบครัวหากเด็กไม่ยินยอมส่งให้แก่ตน หรืออาจจะนำไปสู่การข่มขู่ให้เด็กมีเพศสัมพันธ์กับตนในทางกายภาพได้ อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายที่กำหนดให้ ซึ่งการเตรียมเด็กสำหรับการล่วงละเมิดทางเพศออนไลน์เป็นความผิด แต่ได้มีการนำเสนอให้มีการบัญญัติให้การกระทำดังกล่าวเป็นความผิดตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดต่อเด็กและเยาวชนโดยใช้สื่อออนไลน์ ซึ่งอยู่ในระหว่างการพิจารณาข่างกฎหมายเพื่อแทรกบทบัญญัติดังกล่าวเพิ่มเติม เข้าไปในประมวลกฎหมายอาญา¹⁸

2.3 มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับเตรียมเด็กเพื่อล่วงละเมิดทางเพศของต่างประเทศ

การเตรียมเด็กเพื่อล่วงละเมิดทางเพศ ในหลายประเทศถือเป็นอาชญากรรมที่มีความผิด และมีบทลงโทษอาชญากรรมประเภทนี้โดยเฉพาะ เช่น กรณีของออตัม จอห์นสัน อดีตนักเตะสโมสรซันเดอร์

¹⁸ ภิญญา มีเปี่ยม และ อัคร์ณุต แสงทองดี แนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต ด้วเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 เดือน กรกฎาคม - ธันวาคม 2564

แลนด์ ประเทศอังกฤษ ถูกจำคุก 6 ปี ในข้อหาที่มีกิจกรรมทางเพศกับเด็กอายุไม่ถึง 16 ปี และข้อหาล่วงละเมิด หรือที่ ประเทศเนเธอร์แลนด์ โทษสูงสุดคือจำคุก 2 ปี หรือพ่วงโทษปรับ, ประเทศสหรัฐอเมริกา กำหนด บทลงโทษโดยเฉพาะ ในประเทศคอซตาริกา กำหนดโทษการล่วงละเมิดเด็กทางเพศโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้ผิดกฎหมาย กำหนดโทษ 1-3 ปี สำหรับบุคคลที่พยายามเริ่มการสื่อสารเพื่อให้เกิดกามอารมณ์ หรือการ สื่อสารทางเพศ กับเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี, มาตรา 2422 แห่งประมวลกฎหมายอาญา กำหนดให้ ความพยายาม หรือการชักชวนชักจูงชักชวน หรือบีบบังคับบุคคลใดก็ตามที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี กระทำความผิดเกี่ยวกับการค้า ประเวณีหรือกิจกรรมทางเพศทางอาญา ต้องจำคุก 15 ปี และโทษปรับ¹⁹

ขณะที่ประเทศฝรั่งเศส²⁰ เตรียมออกกฎหมายใหม่ โดยกำหนดให้อายุขั้นต่ำที่บุคคลจะสามารถรับรู้ ยินยอมต่อการร่วมประเวณีได้ตามกฎหมาย (Legal age of sexual consent) อยู่ที่ 15 ปีขึ้นไป เนื่องจากก่อนหน้านั้นฝรั่งเศสไม่มีข้อกำหนดดังกล่าวอย่างชัดเจน ทำให้หลายกรณีที่ผู้เยาว์ถูกล่วงละเมิดทางเพศ กระบวนการ ยุติธรรมจะไม่สามารถเอาโทษสถานหนักกับผู้กระทำความผิดได้ สืบเนื่องจาก ชาวฝรั่งเศสจำนวนมากแสดง ความไม่พอใจและออกมาชุมนุมประท้วง กรณีที่ศาลตัดสินให้ชายอายุ 30 ปีผู้หนึ่งรอดพ้นจากความผิดฐาน ช่มชู้กระทำความชำเราเด็กหญิงวัย 11 ปี เนื่องจากไม่สามารถพิสูจน์ได้แน่ชัดว่า เด็กหญิงคนดังกล่าวจำเป็นต้องมี เพศสัมพันธ์เพราะถูกกักขังห้วงเหนียว ถูกข่มขู่บังคับ ถูกทำร้าย หรือถูกจู่โจมโดยไม่ทันระวังตัวอย่างใด อย่างหนึ่ง และก่อนหน้านั้นยังมีกรณีของชายวัย 28 ปีที่ศาลวินิจฉัยว่า ไม่ควรต้องรับโทษฐานช่มชู้กระทำความ ชำเราเด็กหญิงวัย 11 ปีอีกผู้หนึ่ง และให้รับโทษในข้อหาประทุษร้ายทางเพศเท่านั้น เพราะจำเลยให้การว่าไม่ได้ ใช้กำลังบังคับให้เหยื่อต้องมีเพศสัมพันธ์ด้วย ชาวฝรั่งเศสจำนวนมากแสดงความเห็นว่าช่องโหว่ทางกฎหมาย ดังกล่าว ทำให้ผู้เยาว์ไม่ได้รับความคุ้มครองเท่าที่ควร และเรียกร้องให้มีการออกกฎหมายกำหนดอายุขั้นต่ำที่ บุคคลจะสามารถรับรู้ยินยอมต่อการร่วมประเวณีได้เช่นเดียวกับประเทศอื่น ๆ ซึ่งรัฐบาลฝรั่งเศส ได้ขานรับและเตรียมจะอนุมัติร่างกฎหมายดังกล่าว และเมื่อกฎหมายใหม่มีผลบังคับใช้แล้ว ผู้ที่มีเพศสัมพันธ์ กับผู้เยาว์อายุต่ำกว่า 15 ปี จะมีความผิดฐานช่มชู้กระทำความชำเราโดยอัตโนมัติ ซึ่งจะมีโทษหนักกว่าข้อหากระทำ ผิดทางเพศต่อผู้เยาว์ที่มีอยู่เดิมรัฐบาลฝรั่งเศสระบุว่า การออกกฎหมายดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของมาตรการทาง กฎหมายชุดใหม่ที่มีขึ้นเพื่อมุ่งขจัดความรุนแรงและการคุกคามล่วงละเมิดทางเพศ

อายุขั้นต่ำที่บุคคลรับรู้ยินยอมต่อการร่วมประเวณีได้ในประเทศต่าง ๆ

14 ปี: ออสเตรีย เยอรมนี ฮังการี อิตาลี โปรตุเกส

15 ปี: กรีซ โปแลนด์ สวีเดน ฝรั่งเศส

16 ปี: เบลเยียม เนเธอร์แลนด์ สเปน รัสเซีย อังกฤษ แคนาดา สหรัฐอเมริกา

17 ปี: ไชปรัส

ประเทศญี่ปุ่นปรับกฎหมายอาชญากรรมทางเพศแก้เพิ่มนิยามการช่มชู้ อายุที่ยินยอมมีเพศสัมพันธ์ เป็น 16 ปี²¹ ส.ส. ในญี่ปุ่นแก้กฎหมายอาชญากรรมทางเพศให้มีความเข้มงวดมากขึ้น เช่น การเปลี่ยนนิยาม การช่มชู้ การขยายนิยามไปถึงการวางยาและกระทำในช่วงที่เมา รวมถึงเพิ่มอายุที่ยินยอมให้มีเพศสัมพันธ์ได้ จากเดิม 13 ปี เป็น 16 ปี ด้วย หลังจากใช้กฎหมายเก่าโดยไม่เคยถูกแก้มา 116 ปี เมื่อวันที่ 16 มิ.ย.2566 ที่ผ่านมาสภานิติบัญญัติเพิ่มอายุความยินยอมจากเดิมที่อายุ 13 ปี ให้กลายเป็น 16 ปี หมายความว่าผู้ใด ก็ตามที่มีเพศสัมพันธ์กับคนที่อายุยังไม่ถึง 16 ปี จะมีความผิดทางกฎหมายไม่ว่าบุคคลอายุต่ำกว่า 16 ปี จะยินยอมหรือไม่ก็ตาม นอกจากนี้ยังมีการแก้ไขกฎหมายอาชญากรรมทางเพศให้เข้มงวดขึ้น โดยการแก้ไข

¹⁹ <https://www.dailynews.co.th/news/1208202/>, สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2567.

²⁰ <https://www.bbc.com/thai/international-43312514> สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2567

²¹ <https://prachatai.com/journal/2023/06/104664>, สืบค้นเมื่อ 17 มกราคม 2567.

นิยามคำว่า การข่มขืน จากเดิมที่นิยามว่าเป็น "การบังคับให้มีเพศสัมพันธ์" กลายเป็นนิยามใหม่คือ "การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ผ่านการยินยอม" ซึ่งจะเป็นการป้องกันการโทษเหยื่อว่าไม่ขัดขืนมากพอ อีกทั้งยังมีการขยายนิยามการข่มขืนรวมไปถึงการมีเพศสัมพันธ์ด้วยการวางยาฝ้ายตรงข้ามและการมีเพศสัมพันธ์ในขณะที่ฝ้ายตรงข้ามมีนมมา รวมถึงมีการเพิ่มความผิดในเรื่องการล่วงละเมิดเพื่อเตรียมทบทวนกฎหมายทางเพศด้วย

ในการแก้กฎหมายใหม่นี้ยังได้เพิ่มเรื่องการปราบปราม "รูปภาพแอบถ่าย" อย่างการแอบถ่ายรูปหรือวิดีโอใต้กระโปรงของบุคคลโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าตัว และการลักลอบแอบถ่ายการร่วมรักของบุคคล ซึ่งจะนับเป็นความผิดเช่นกัน สาเหตุที่ทำให้ผู้คนจำนวนมากหันมาสนใจเรื่องกฎหมายเรื่องความยินยอมทางเพศของญี่ปุ่นนั้นเกิดขึ้นหลังจากที่จำเลยหลายคนที่ถูกตั้งข้อหาอาชญากรรมทางเพศได้รับการตัดสินให้พ้นโทษเมื่อปี 2562 ปราบปรามการผิดที่เกิดขึ้นทำให้ผู้คนที่เคยเป็นเหยื่อความรุนแรงทางเพศและผู้สนับสนุนเหยื่อรวมตัวกันเป็นขบวนการ "ฟลาเวอร์ เดโม/ฟูราวาเดโม" ที่มีการรวมตัวกันเดือนละครั้งในการเรียกร้องให้ให้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงกฎหมายอาชญากรรมทางเพศ ก่อนหน้านี้เมื่อปี 2560 ญี่ปุ่นก็เคยเปลี่ยนแปลงแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาว่าด้วยความผิดทางเพศที่เข้ามาตั้งแต่พ.ศ. 2450 ซึ่งนับเป็นครั้งแรกในรอบมากกว่า 1 ศตวรรษ แต่กลุ่มนักเคลื่อนไหวก็บอกว่าการเปลี่ยนแปลงในครั้งนั้นยังไม่มากพอ ในเรื่องการเปลี่ยนแปลงอายุความยินยอม ซึ่งหมายถึงอายุที่บุคคลมีสิทธิตัดสินใจในเรื่องการร่วมเพศได้นั้น ญี่ปุ่นกำลังจะเปลี่ยนแปลงเดิมคือ 13 ปี เป็น 16 ปี ซึ่งทำให้ใกล้เคียงกับหลายประเทศในโลกตะวันตกคือ อังกฤษ, แคนาดา และรัฐส่วนใหญ่ในอเมริกา ซึ่งอยู่ที่ 16 ปี เช่นกัน ส่วนฝรั่งเศสอยู่ที่ 15 ปี เยอรมนีกับอิตาลีอยู่ที่ 14 ปี อีกเรื่องหนึ่งซึ่งผู้คนวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับกฎหมายฉบับเดิมคือการที่มันเป็นกฎหมายโทษเหยื่อว่าไม่ขัดขืนมากพอต่อผู้ที่ทำการข่มขืนหรือล่วงละเมิดทางเพศ การแก้ไขกฎหมายทำให้ญี่ปุ่นในตอนนี้มีอยู่ 8 กรณีที่จะให้มีการดำเนินคดีในข้อหาข่มขืนได้ เช่น การที่ผู้ถูกกระทำอยู่ภายใต้อิทธิพลของแอลกอฮอล์หรือยาเสพติด, อยู่ในภาวะหวาดกลัว และการที่ผู้ก่อเหตุอาศัยข้อได้เปรียบเรื่องสถานะทางสังคมมาเป็นตัวบีบให้เหยื่อมีเพศสัมพันธ์ด้วย นอกจากนี้ในกฎหมายฉบับแก้ไขยังระบุถึงกรณี "การกระทำผิดโดยการขอให้เข้าพบ" ซึ่งระบุโทษจำคุกสูงสุด 1 ปี หรือปรับเป็นเงิน 500,000 เยน (ราว 120,000 บาท) ต่อคนที่ใช้วิธีการข่มขู่คุกคาม, ล่อลวงหรือใช้เงินบังคับเด็กอายุต่ำกว่า 16 ปี ในเรื่องทางเพศ

2.4 มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับเตรียมเด็กเพื่อล่วงละเมิดทางเพศของประเทศไทย

เมื่อมีการก่ออาชญากรรมกับเด็กโดยเฉพาะอย่างยิ่งในความผิดเกี่ยวกับเพศต่อเด็ก ประเทศไทยจะมีมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

2.4.1. ประมวลกฎหมายอาญา

ประมวลกฎหมายอาญาบัญญัติความผิดที่เกี่ยวกับเพศที่ได้กระทำต่อเด็กไว้ ดังนี้

- (1) ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี (มาตรา 277)
- (2) ความผิดฐานกระทำอนาจารเด็กอายุไม่เกินสิบห้าปี (มาตรา 279)
- (3) ความผิดฐานเป็นธุระจัดหาเด็ก หรือบุคคลใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น (มาตรา 282 วรรคสาม)
- (4) ความผิดฐานพาเด็กหรือบุคคลไปเพื่อการอนาจาร (มาตรา 283 ทวิ)
- (5) ความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก (มาตรา 287/1)
- (6) ความผิดฐานพรากเด็กและผู้เยาว์ (มาตรา 317)

2.4.2 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

กฎหมายฉบับนี้สาระสำคัญและรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติเด็ก ไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน สมควรกำหนดขึ้นตอนและปรับปรุงวิธีการปฏิบัติต่อ

เด็กให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อให้เด็กได้รับการอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และมีพัฒนาการที่เหมาะสม อันเป็นการส่งเสริมความมั่นคงของสถาบันครอบครัว รวมทั้งป้องกันมิให้เด็กถูกทารุณกรรม ตกเป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ หรือถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม และสมควรปรับปรุงวิธีการส่งเสริมความร่วมมือในการคุ้มครองเด็กระหว่างหน่วยงานของรัฐและเอกชนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก²²

กฎหมายฉบับนี้ไม่ได้มุ่งเอาผิดกับผู้กระทำแต่มุ่งที่จะคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กเป็นสำคัญ

2.4.3 พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2553

กฎหมายฉบับนี้เป็นการกำหนดวิธีพิจารณาของศาลแม่ซึ่งมีส่วนสำคัญในกระบวนการพิจารณาคดีที่เด็กและเยาวชนเป็นผู้กระทำความผิด และเป็นการกำหนดให้รัฐสามารถใช้อำนาจทางศาล ป้องสวัสดิภาพ และวิธีปฏิบัติ ต่อเด็กเยาวชนสตรีและบุคคลในครอบครัวเพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีทุกรูปแบบ

นอกจากนี้ ยังมีกฎหมายที่เกี่ยวกับเด็กอีกหลายฉบับ เช่น พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 ฯลฯ โดยมีข้อสังเกตว่า ในระบบกฎหมายไทยยังไม่มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการเตรียมเด็กเพื่อล่องละเมิดทางเพศ กฎหมายที่มีจะเป็นการลงโทษผู้กระทำที่การกระทำความผิดได้เกิดขึ้นและสำเร็จลงไปแล้วเท่านั้น

---

²² หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติ

ส่วนที่ 3

บทวิเคราะห์ บทสรุป และข้อเสนอแนะ

การป้องกันมิให้เกิดอาชญากรรมทางเพศกับเด็กและเยาวชนสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการปราบปรามผู้กระทำความผิด จากการศึกษาสภาพปัญหา ข้อเท็จจริง หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ของพฤติกรรมการเข้าหาเด็กเพื่อวัตถุประสงค์ทางเพศ (Grooming) สามารถวิเคราะห์และถอดบทเรียน ดังต่อไปนี้

3.1 บทวิเคราะห์

เมื่อพิจารณาสาเหตุที่แท้จริงมาจากสาเหตุใด (root cause analysis) สรุปในเรื่องการป้องกันอาชญากรรมทางเพศกับเด็กเพื่อวัตถุประสงค์ทางเพศ (Grooming) ดังนี้

(1) มาตรการทางกฎหมายที่ยังไม่ครอบคลุม

กลไกหรือมาตรการทางกฎหมายของแต่ละประเทศที่มาบริหารจัดการเรื่องนี้มี ความแตกต่างกัน บางประเทศก็กำหนดไว้เป็นความผิดและเป็นความผิดที่มีอัตราโทษหนัก บางประเทศก็กำหนดไว้เป็นความผิดที่มีอัตราโทษไม่มากนัก และบางประเทศไม่มีกฎหมายกำหนดไว้โดยตรง เนื่องจาก ขึ้นอยู่กับระบบกฎหมายของแต่ละประเทศด้วย ซึ่งกลไกหรือมาตรการทางกฎหมายเป็นเครื่องมือที่นำมาใช้จัดการกับปัญหาการเตรียมเด็กเพื่อล่อลวงละเมิดทางเพศได้ในระดับหนึ่ง แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า การมีกฎหมายเฉพาะเรื่องนี้จะทำให้การป้องกันอาชญากรรมทางเพศที่เกิดกับเด็กมีประสิทธิภาพได้อย่างที่ต้องการ สำหรับประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายว่าด้วยการเข้าหาเด็กเพื่อวัตถุประสงค์ทางเพศ (Grooming) เป็นการเฉพาะ คงมีแต่กฎหมายที่มาดำเนินการหรือเอาผิดกับผู้กระทำความผิดเท่านั้น

อย่างไรก็ตามได้มีความพยายามที่จะผลักดันและแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวกับความผิดทางเพศอยู่หลายครั้ง ได้ด้วยกัน โดยที่ผ่านมามีการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาในส่วนความผิดที่เกี่ยวกับเพศที่สำคัญ คือ

1) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 22) พ.ศ. 2558 โดยแก้ไขเพิ่มเติมความผิดเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศในมาตรา 397

2) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 27) พ.ศ. 2562 โดยแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “กระทำชำเรา” ในบทบัญญัติความผิดเกี่ยวกับเพศและบทบัญญัติความผิดเกี่ยวกับศพในประมวลกฎหมายอาญาให้ชัดเจนและสอดคล้องกับลักษณะการกระทำชำเราตามธรรมชาติและปรับปรุงบทบัญญัติความผิดเกี่ยวกับเพศบางประการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายและเพื่อให้ความคุ้มครองบุคคลซึ่งถูกกระทำทางเพศกลุ่มต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น เช่น เด็ก ผู้อยู่ภายใต้อำนาจของผู้กระทำ และผู้ซึ่งไม่สามารถปกป้องตนเองได้ อีกทั้งเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำที่เป็นการเอาเปรียบหรือรับประโยชน์จากผู้ซึ่งค้าประเวณีหรือจากการค้าประเวณี

การแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาในส่วนความผิดเกี่ยวกับเพศดังกล่าว ไม่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมให้ครอบคลุมถึง การเข้าหาเด็กหรือการเตรียมเด็กเพื่อวัตถุประสงค์ทางเพศแต่อย่างใด แม้ว่าจะมีการเรียกร้องจากภาคประชาชนบางส่วนให้มีกฎหมายกำหนดความผิดในกรณีนี้ เหตุผลหนึ่งอาจเป็นเพราะว่า ในระบบกฎหมายอาญาของไทยนั้น การกระทำที่จะเป็นความผิดทางอาญาได้จะต้องถึงขั้น “ลงมือ” กระทำความผิด กล่าวคือ ถึงขั้น พยายามกระทำความผิดแล้วนั่นเอง ส่วนการตระเตรียมยังไม่ถึงขั้นลงมือจึงยังไม่ครบองค์ประกอบความผิดตามโครงสร้างความรับผิดทางอาญา เว้นแต่กฎหมายจะบัญญัติไว้โดยเฉพาะ เช่น การตระเตรียมวางเพลิงเผาทรัพย์ตามมาตรา 219 และการตระเตรียมเพื่อปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์ตามมาตรา 107 วรรคสาม ของประมวลกฎหมายอาญา

นอกจากนี้ ยังมีการผลักดันจากภาคประชาชนให้มีกฎหมายว่าด้วยการเข้าหาเด็กเพื่อลวงละเมิดทางเพศ (Grooming)²³ แต่ก็ยังไม่ได้รับการผลักดันอย่างจริงจัง ส่วนภาครัฐก็มีความพยายามที่จะผลักดันกฎหมายนี้เช่นกัน โดยกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กล่าวที่ผ่านมาได้แต่งตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาการพนันออนไลน์ในเด็กและเยาวชน เสนอให้ปรับปรุงกฎหมายโดยแทรกบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญา ว่าด้วยฐานความผิด grooming, sexting, sextortion, cyber stalking และ cyber bullying รวมถึงจัดทำเอกสารสื่อความรู้ข้อมูลเรื่องผลกระทบจากการใช้สื่อออนไลน์ จัดอบรมพัฒนาเจ้าหน้าที่บ้านพักเด็กและครอบครัว ตาม พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก ปี 2546 และทีมสหวิชาชีพ เช่น ครูในสถานศึกษา ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสร้างความตระหนักรู้ถึงปัญหาและสถานการณ์ปัจจุบันของการใช้สื่อออนไลน์ มีการจัดกิจกรรมรณรงค์เสริมสร้างการรู้เท่าทันสื่อออนไลน์ให้กับเครือข่ายเด็ก เยาวชน และบุคคลแวดล้อม กรมยังมีบ้านพักเด็กและครอบครัว 77 แห่ง เป็นหน่วยงานแรกรับให้ความช่วยเหลือ คุ้มครอง สามารถแจ้งเหตุได้ที่ สายด่วน 1300 หรือแอปพลิเคชัน “คุ้มครองเด็ก”²⁴ ขึ้น แต่ก็ยังอยู่ในระหว่างการดำเนินการ

(2) ขาดหน่วยงานที่เป็นหลักในการรับผิดชอบ

เป็นเรื่องที่ต่อเนื่องจากมาตรการทางกฎหมายที่ยังไม่ครอบคลุม เนื่องจากการป้องกันอาชญากรรมทางเพศในการเตรียมเด็กเพื่อลวงละเมิดทางเพศ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญนอกจากครอบครัวและสังคมในการมีส่วนร่วมในประเด็นนี้แล้ว หน่วยงานของรัฐนับได้ว่าเป็นปัจจัยหลักที่จะทำให้การป้องกันอาชญากรรมประเภทนี้มีประสิทธิภาพและบรรลุผลได้จริง อย่างไรก็ตาม ในบริบทของไทย จะมีปัญหาอยู่สองอย่างคือ “แย่งกันทำ” กับ “แย่งกันไม่ทำ” หากว่าเรื่องใดที่เป็นเรื่องที่ได้หน้า ได้เงิน ก็จะมีหน่วยงานอยากทำอยู่เสมออยากมาเป็นเจ้าภาพรับผิดชอบ แต่ถ้าเรื่องใดที่ไม่ได้หน้า ไม่ได้เงิน และยังคงมารับผิดชอบ ก็ยังไม่มีหน่วยงานไหนอยากทำ แม้จะมีข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี หรือมีมติคณะรัฐมนตรีออกมาก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถที่จะทำให้หน่วยงานต่าง ๆ รับผิดชอบและทำหน้าที่เป็นหัวเรือหลักในการแก้ไขปัญหาเหล่านี้ได้

(3) ความเชื่อทางสังคมและวัฒนธรรมของประเทศไทย

ภายใต้บริบททางสังคม ความเชื่อและวัฒนธรรมของประเทศไทย เคี้ยวกรำสั่งสอนเด็ก เช่น การตีและการลงโทษแบบรุนแรง จะเป็นการทำให้เด็กโตมาเป็นผู้ใหญ่ที่ดี การถูกเนื้อต้องตัวเด็กจะถูกมองว่าเป็นการให้ความรัก ความเอ็นดู และหากเด็กมีปฏิกริยาตอบโต้จะถูกมองว่าเป็นเด็กก้าวร้าวไม่เคารพผู้ใหญ่ ความเชื่อต่างๆ เหล่านี้ เป็นพื้นฐานที่ทำให้เด็กไม่อาจที่จะเรียนรู้บริบททางสังคมแวดล้อมได้ว่า สิ่งใดเป็นสิ่งที่ควรยึดถือและการปฏิบัติเช่นนี้ จนทำให้กลายเป็นประเพณียอมเกิดความยากที่จะแก้ไขหรือเปลี่ยนและ และนำไปสู่ปัญหาในเรื่องอื่น ๆ ต่อไป การเปลี่ยนแปลงความเชื่อเหล่านี้เป็นสิ่งที่เป็นนามธรรมและจับต้องได้ยาก การแก้ไขจะต้องอาศัยกลไกขอครอบครัว ชุมชน สังคม และหน่วยงานของรัฐประกอบกัน เพื่อเปลี่ยนแปลงแนวคิดและความเชื่อตั้งแต่ผู้ปกครอง ญาติ ชุมชน สังคม ให้เกิดขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรม

(4) การไม่ได้ปลูกฝังความคิดเกี่ยวกับสิทธิในเนื้อตัวร่างกายแก่เด็ก

แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิในเนื้อตัวร่างกายนั้น เป็นแนวคิดเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนซึ่งเป็นหลักสากลทั่วโลก โดยสิทธิในชีวิตและเนื้อตัวร่างกายเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลที่ไม่อาจถูกละเมิดได้และรัฐต้องให้ความ

²³ https://www.change.org/pt/pledged_by_id=4dd96490432f11ed9659e58d9ca22e86&utm_source=share_petition&utm_medium=copylink&utm_campaign=pdf_combo_share_initial, สืบค้นเมื่อ 17 มกราคม 2567

²⁴ <https://www.thaihealth.or.th/%E0%B8%AA%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%9E%E0%B8%A5%E0%B8%B1%E0%B8%87%E0%B8%AA%E0%B8%A3%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%87-%E0%B8%9E%E0%B8%A5%E0%B9%80%E0%B8%A1%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%94%E0%B8%B4>, สืบค้นเมื่อ 19 มกราคม 2567

คุ้มครอง ในต่างประเทศได้มีการปลูกฝังเรื่องเหล่านี้กับเด็กและเยาวชนตั้งแต่แรกเริ่ม โดยจะมุ่งเน้นให้เด็กมีความเคารพตัวเองและผู้อื่น และไม่ยินยอมให้ใครมาละเมิดต่อเนื้อตัวร่างกายได้ง่าย สิ่งเหล่านี้ในบริบทของสังคมไทยอาจกล่าวได้ว่ายังไม่เกิดขึ้นอย่างชัดเจนหรือแทบจะไม่ได้เกิดขึ้นเลย การจะปลูกฝังความคิดเหล่านี้ อาจจะต้องให้รัฐมีบทบาทในการปรับปรุงและจัดหลักสูตรการศึกษาให้ทันสมัย และสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนเพื่อให้เด็กได้ตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิในเนื้อตัวร่างกายของตนเองมากยิ่งขึ้น

3.2 บทสรุป

การป้องกันอาชญากรรมการเข้าหาเด็กเพื่อวัตถุประสงค์ทางเพศ(Grooming) โดยไม่ต้องรอให้เด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศเสียก่อน จากทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรมได้เสนอแนวคิดในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมหรือการป้องกันไม่ให้เกิดอาชญากรรมโดยต้องพยายามทำอย่างไรก็ตามที่จะให้องค์ประกอบของสามเหลี่ยมอาชญากรรม ด้านใดด้านหนึ่งหายไป ก็จะทำให้อาชญากรรมไม่เกิดขึ้น ดังนี้

1. ด้านที่หนึ่งผู้กระทำความผิด/คนร้าย (Criminals) จะต้องดำเนินการลดหรือควบคุมจำนวนผู้กระทำความผิดในพื้นที่ให้หมดหรือมีปริมาณลดลง โดยมุ่งเน้นใช้ทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement Theory) ซึ่งในประเด็นข้อกฎหมายของประเทศไทยไม่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมให้ครอบคลุมถึง การเข้าหาเด็กหรือการเตรียมเด็กเพื่อวัตถุประสงค์ทางเพศแต่อย่างใด แต่ในขณะที่บางประเทศมีกฎหมายเป็นการเฉพาะสำหรับการเตรียมเด็กเพื่อล่วงละเมิดทางเพศ ได้แก่ ประเทศอังกฤษ เนเธอร์แลนด์ แคนาดา เยอรมัน สหรัฐอเมริกา คอสตาริกา ฟิลิปปินส์

2. ด้านที่สองด้านที่สอง เหยื่อ (Victims)/ เป้าหมาย (Target) จะต้องมีการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในพฤติกรรมการเข้าหาเด็ก (Grooming) ให้เหยื่อ ผู้ปกครอง ประชาชน ชุมชน สังคมในการป้องกันตนเองไม่ให้อยู่ในกลุ่มเสี่ยงที่จะเกิดอาชญากรรมหรือไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้ ทั้งนี้ในกรณีการสร้างการรับรู้ในกลุ่มเด็ก ควรจะสอดแทรกพฤติกรรมการเข้าหาเด็กที่ผิดปกติในบทเรียนให้เข้าใจง่าย โดยอาจจะเพิ่มเนื้อหาสอดแทรกในทุกชั้นปี

3. ด้านที่สาม โอกาส (Opportunity) หมายถึง ช่วงเวลา (Time) และสถานที่ (Place) ที่เหมาะสม ซึ่งจากการวิเคราะห์ถึงพฤติกรรมการเข้าหาเด็กเพื่อวัตถุประสงค์ทางเพศ(Grooming) พบว่า ผู้กระทำความผิดส่วนใหญ่จะใช้ช่วงโอกาสที่เหมาะสมกับเด็กที่อยู่ใกล้ชิด และเด็กในปกครอง โดยพฤติกรรมในการเข้าหาเด็กจะมีลักษณะพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกัน และเด็กที่ตกเป็นเหยื่อจะเป็นเด็กที่อยู่ใกล้ชิด เด็กที่มีปัญหาครอบครัว พ่อแม่แยกทางกัน อาศัยอยู่กับปู่ ย่า ตา ยาย ที่แก่ ไม่สามารถแนะนำ หรือไม่รู้เท่าทันผู้กระทำความผิด

ในบริบทของการกำหนดแนวทางการสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่เด็กและเยาวชนต่อการป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมและการกระทำความผิดในสังคม จะใช้ทฤษฎีระบบมาอธิบาย คือ

1) ปัจจัยนำเข้า (input) เพื่อประกอบการกำหนดเป็นแนวทางในการสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่เด็กและเยาวชนอย่างมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์ได้จากสภาพปัญหาในปัจจุบัน คดีล่วงละเมิดทางเพศเด็ก ส่วนใหญ่เริ่มมาจากพฤติกรรมการเข้าหาเด็ก(Grooming) ซึ่งผู้กระทำความผิดส่วนใหญ่เป็นคนใกล้ชิดสนิทสนม สภาพปัญหาจากความไม่รู้เท่าทันผู้กระทำความผิดของผู้ปกครอง ปัญหาจากวัฒนธรรมการปลูกฝังค่านิยมในเด็กของคนในครอบครัว หรือสังคมไทย

2) กระบวนการ (process) เป็นแนวทางหรือวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่เด็กและเยาวชน เมื่อวิเคราะห์ร่วมกับแนวคิดการป้องกันอาชญากรรม ด้วยการเปิดโอกาสให้สถาบันต่าง ๆ ในสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม เช่น สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา องค์กรภาครัฐ และภาคเอกชน ในส่วนสของกระบวนการจะรวมไปถึงการบังคับใช้กฎหมายในการป้องกันอาชญากรรมด้วย ซึ่ง

แนวทางหรือกระบวนการที่ใช้จึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญมากในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมที่อาจจะเกิดขึ้น

3) ผลลัพธ์ (output) หรือเป็นผลิตภัณฑ์ (Product) ได้จากการรวบรวมความรู้ในด้านต่างๆ ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า มารวบรวมเป็นองค์ความรู้ในการป้องกันอาชญากรรมการเข้าหาเด็กเพื่อวัตถุประสงค์ทางเพศ(Groomming) อย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการสร้างภูมิคุ้มกันในตัว และเยาวชนต่อการป้องกันตนเองจากการตกเป็นเหยื่อ หรือแม้แต่เป็นผู้กระทำผิดในสังคม ทำให้เด็กและเยาวชนจะสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปลอดภัยรู้เท่าทันต่อภัยอันตรายที่จะเกิดขึ้น

กลุ่มปราชญ์จึงมีบทสรุปว่า หากจัดให้มีมาตรการทางกฎหมายที่ไม่ใช่เป็นการลงโทษผู้กระทำความผิด อันจะสอดคล้องกับหลักการที่กฎหมายเท่าที่จำเป็นและไม่เกิดภาวะกฎหมายที่มีโทษทางอาญาเพื่อ และกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบที่ชัดเจน กำหนดบทบาท ภารกิจ หน้าที่และอำนาจ ให้หน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ ดำเนินการไม่ว่าจะเป็นการปรับปรุงหลักสูตร การดูแลเด็กตามสภาวะร่างกายตามช่วงวัย การให้หน่วยงานภาครัฐเข้าไปมีบทบาทในการให้ความรู้และปรับเปลี่ยนแนวคิด ความเชื่อ และพฤติกรรมของ ผู้ปกครอง ญาติ ชุมชน สังคม ก็จะเป็นการ “ตัดโอกาส” ที่เหยื่อจะได้ถูกระทำความผิดออกจากวงจรสามเหลี่ยมอาชญากรรม และท้ายที่สุดจะทำให้การเกิดอาชญากรรมลดลง

3.3 ข้อเสนอแนะ

กลุ่มปราชญ์ มีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

(1) สร้างกฎหมายหรือกฎเกณฑ์เพื่อเป็นการป้องกันอาชญากรรมที่จะเกิดขึ้น

ข้อเสนอแนะนี้ เป็นข้อเสนอที่อาจนับได้ว่าเป็นรูปธรรมที่สุด แต่ก็ยากที่สุดเช่นกัน เนื่องจากปัจจุบันการให้มีกฎหมายไม่ใช่เรื่องง่าย เนื่องจาก

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 77 บัญญัติว่า ก่อนการตรากฎหมายทุกระดับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็น และการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกรอบระยะเวลาที่กำหนดโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนา กฎหมายทุกระดับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป และกำหนดให้รัฐพึงใช้ระบบ อนุญาตและระบบคณะกรรมการในกฎหมายเฉพาะกรณีที่เหมาะสม พึงกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของ เจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจนและพึง กำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดที่ร้ายแรง นอกจากนี้ พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 ยังกำหนดว่าก่อนการตรากฎหมายจะต้องจัดทำรายงาน วิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากกฎหมาย (RIA) เพื่อพิจารณาว่ากฎหมายนั้นมีความจำเป็นมากน้อยเพียงใด การกำหนดให้มีกฎหมายว่าด้วยการเข้าหาหรือการเตรียมเด็กเพื่อล่วงละเมิดทางเพศจึงต้องพิจารณาตามแนวทางดังกล่าวว่าจำเป็นที่จะต้องมีกฎหมายนี้หรือไม่

2. หากจะกำหนดให้การเตรียมเด็กเพื่อล่วงละเมิดทางเพศเป็นความผิดอาญา ก็อาจจะไม่สอดคล้องกับโครงสร้างความรับผิดชอบทางอาญา เนื่องจากการกระทำที่จะต้องรับผิดชอบทางอาญานั้น จะต้องถึงขั้น “ลงมือ” กล่าวคือ ใกล้ชิดต่อผลสำเร็จอันพึงเห็นได้ประจักษ์แล้ว ซึ่งเป็นได้ในความผิดฐานพยายาม เช่น พยายามฆ่า ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 288 ประกอบมาตรา 80 แต่สำหรับการ “เตรียม” นั้น ยังไม่ถึงขั้นลงมือ จึงยังไม่ครบเป็นองค์ประกอบความผิด เว้นแต่บางเรื่องที่กฎหมายกำหนดไว้โดยเฉพาะ เช่น การเตรียม

วางเพลิงเผาทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 219 หรือการเตรียมปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 107

ข้อเสนอสำหรับการสร้างกฎเกณฑ์หรือกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหา กลุ่มปารีชาตเสนอว่า ถ้าจะมีกฎหมายควรจะเป็นในลักษณะของกฎหมาย “ส่งเสริม” มากกว่า “ลงโทษ” เพื่อสร้างกลไกที่จะต่อยอดได้ และสามารถกำหนดหน่วยงานที่จะมารับผิดชอบเป็นเจ้าภาพได้ ดังเช่น พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 โดยกฎหมายที่จะมีขึ้นนั้น ควรจะเป็นกฎหมายในลักษณะส่งเสริมเป็นหลัก กล่าวคือ ในกฎหมายฉบับนี้ควรเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเตรียมเด็กเพื่อล่วงละเมิดทางเพศ เสนอแนวทางแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องนี้ กำหนดหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบและกำหนดแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อป้องกัน ช่วยเหลือ แก้ไข และเยียวยาปัญหาการเตรียมเด็กเพื่อล่วงละเมิดทางเพศ รวมถึงการให้คำปรึกษาและแนะนำเพื่อแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องต่าง ๆ ในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเตรียมเด็กเพื่อล่วงละเมิดทางเพศ

อนึ่ง แม้ว่าจะมีความพยายามของหน่วยงานรัฐ คือ กระทรวงพัฒนาความมั่นคงและสังคมของมนุษย์ที่จะยกร่างกฎหมายเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการเข้าหาเด็กเพื่อล่วงละเมิดทางเพศ (Grooming)²⁵ ก็ตาม แต่เป็นลักษณะของการ “เอาผิด” กับผู้กระทำความผิด ซึ่งเป็นคนละหลักการกับที่ทางกลุ่มปารีชาตนำเสนอกฎหมายในเชิง “ป้องกัน” หรือ “ส่งเสริม” และเพื่อต่อยอดสำหรับการจัดเตรียมและดำเนินมาตรการต่าง ๆ ของภาครัฐ

(2) กำหนดหน่วยงานหลักที่เป็นผู้รับผิดชอบ

ข้อเสนอนี้สืบเนื่องจากข้อเสนอก่อนหน้า และไม่จำเป็นที่จะต้องมีหน่วยงานผู้รับผิดชอบเพียงหน่วยงานเดียว อาจจะมีหลายหน่วยงานก็ได้ทำงานในลักษณะประสานความร่วมมือกัน โดยอาจจะกำหนดให้มีรัฐมนตรีว่าการหลายกระทรวงมารวมกันรักษาการตามกฎหมายใหม่ที่จะเกิดขึ้นและแบ่งภารกิจให้ตรงกับความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน เพื่อที่จะไม่ต้องตั้งหน่วยงานใหม่และไม่สิ้นเปลืองงบประมาณ

การกำหนดหน่วยงานหลักให้เป็นผู้รับผิดชอบอาจทำได้หลายแบบ เช่น ข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีหรือออกเป็นมติคณะรัฐมนตรี แต่การกำหนดให้มีหน่วยงานรับผิดชอบโดยอาศัยข้อสั่งการหรือมติคณะรัฐมนตรีเป็นการกำหนดที่ไม่อาจจะบรรลุผลได้มากนัก เนื่องจากเป็นเพียงสภาพบังคับทางบริหารไม่ใช่สภาพบังคับทางกฎหมาย อาจมีปัญหาเกี่ยวกับการตั้งงบประมาณเพื่อดำเนินการ และหากมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ข้อสั่งการหรือมติคณะรัฐมนตรีเหล่านี้ย่อมถูกเปลี่ยนแปลงได้โดยง่าย

กลุ่มปารีชาตจึงเห็นว่า การกำหนดหน่วยงานหลักที่เป็นผู้รับผิดชอบจึงควรกำหนดโดยสภาพบังคับทางกฎหมาย อันเป็นผลจากข้อเสนอแนะในการกำหนดให้มีกฎหมายในลักษณะส่งเสริมเพื่อกำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบได้อย่างเป็นกิจจะลักษณะ และสามารถตั้งงบประมาณเพื่อดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

ซึ่งหน่วยงานต่างๆ จะมีบทบาทในการดำเนินมาตรการต่าง ๆ ให้บรรลุผลได้อย่างเป็นรูปธรรม เช่น กระทรวงศึกษาไปกำหนดหรือปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับข้อเสนอในการแก้ไขปัญหาเรื่องการเข้าหาเด็กเพื่อเบียดเบียนประสงค์ทางเพศ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ไปกำหนดมาตรการในการเข้าถึงเด็กให้ได้อย่างทันทั่วถึง กระทรวงมหาดไทยดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มี

²⁵ <https://www.thaihotline.org/2020/02/24/%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B8%A1%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%94%E0%B9%87%E0%B8%81%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0%E0%B9%80%E0%B8%A2%E0%B8%B2%E0%B8%A7%E0%B8%8A%E0%B8%99/>, สืบค้นเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2567.

ความใกล้ชิดกับเด็ก ครอบครัว และชุมชน ดำเนินการในเรื่องอื่นๆ ที่เสริมมาตรการของหน่วยงานของรัฐแต่ละแห่งที่มาร่วมกันรับผิดชอบตามกฎหมายที่จะมีขึ้นนี้

(3) ปรับเปลี่ยนความเชื่อและตะกอนที่คั่งในสังคมและวัฒนธรรมของไทย

ข้อเสนอแนะข้อนี้ เป็นข้อเสนอเชิงนามธรรมที่อาจยังไม่เห็นผลเป็นรูปธรรมในเร็ววัน แต่ต้องอาศัยเวลา และความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เพื่อปรับเปลี่ยนความเชื่อที่ฝังรากลึกลงในสังคมมาอย่างยาวนาน โดยต้องอาศัยวิธีการหลายอย่างตามยุคสมัย เช่น อาศัยอินฟลูเอนเซอร์ต่าง ๆ ในการปรับเปลี่ยนวิถีในส่วนนี้

เมื่อมีมาตรการทางกฎหมายกำหนดหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ และสามารถจัดหางบประมาณรวมถึงกำหนดบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อปรับเปลี่ยนความเชื่อและความเคยชินต่าง ๆ ของผู้ประกอบการ ชุมชน สังคม ให้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

(4) สร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิในเนื้อตัวร่างกายของเด็ก

ข้อเสนอนี้ นับได้ว่าเป็นความท้าทายที่มากที่สุด เพราะจะต้องทำในสามประการ คือ บ้าน สังคม และรัฐ กล่าวคือ คนในครอบครัวจะต้องเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กว่าตัวเองมีสิทธิในเนื้อตัวร่างกายอย่างไรบ้าง เช่น ตอนเด็กอาจจะอาบน้ำให้ลูกหรือหลาน แล้วสอนเรื่องทางกายภาพ และเมื่อเติบโตขึ้น การสอนตรงนี้ต้องปรับเปลี่ยนไปตามความเติบโตของเด็ก ส่วนสังคม จะต้องช่วยกันสอดส่อง เช่น เห็นว่าบ้านไหนหรือใครมีพฤติกรรมที่สื่อไปในทางที่จะทำให้เด็กถูกละเมิดได้ ก็อาจจะต้องแจ้งให้กับผู้นำชุมชนหรือท้องถิ่นทราบไว้ และรัฐ จะต้องเห็นความสำคัญของปัญหาและมีความจริงจังในการดำเนินการด้วยไม่ใช่แค่ปล่อยผ่านเพื่อให้กระแสเงียบหายไป

ข้อเสนอนี้ จะทำให้บรรลุผลได้โดยหน่วยงานของรัฐที่ได้รับการกำหนดให้เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ต้องจัดทำมาตรการและการดำเนินการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการ การสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ประกอบการ ชุมชน สังคม ให้รู้เกี่ยวกับการเข้าหาเด็กเพื่อล่วงละเมิดทางเพศว่าเป็นอย่างไร ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนในทุกช่วงวัยตั้งแต่วัยเด็กชั้นอนุบาลขึ้นมา เพื่อให้เด็กได้รู้เกี่ยวกับสิทธิในเนื้อตัวร่างกาย และพฤติกรรมของคนรอบข้างที่จะเป็นอันตรายต่อตนเอง เมื่อเด็กได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้แล้วเท่ากับว่า ได้ฉีด “วัคซีน” ให้กับเด็ก และเป็นการตัดโอกาสที่เด็กจะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมออกจากวงจรสามเหลี่ยมอาชญากรรมออกไป ทำให้การเกิดอาชญากรรมทางเพศกับเด็กลดน้อยถอยลง

ท้ายสุดนี้ คำพูดเรามากได้ยินกันอยู่เสมอ คือ เด็กเหมือนผ้าขาว จะมีสีใด ๆ ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อม แต่ผ้าขาวจะเกิดไม่ได้ถ้าพวกเราไม่ป้องกันให้ความสกปรกและความเลวร้ายในจิตใจของคนและสังคมมาแปดเปื้อนผ้าขาวเหล่านั้น การปกป้องเหล่านี้จะเกิดขึ้นจากแค่คนใดคนหนึ่งไม่ได้แต่จะต้องเกิดจากความตั้งใจของทุก ๆ คน ๆ ไม่ว่าจะเป็ภาครัฐ หรือภาคเอกชน รวมถึงสังคมที่จะต้องหันกลับมาตระหนักและรับรู้ถึงปัญหาและการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้

ส่วนที่ 4 บรรณานุกรม

หนังสือ บทความ และวิทยานิพนธ์

ชัยยุทธ ศิริสุทธิ, การบริหารทรัพยากรมนุษย์ และทรัพยากรการศึกษา. (การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2546.

ประเสริฐ เมฆมณี, การบริหารงานทันตสถานวัยหนุ่มมีนบุรี : บทศึกษาเกี่ยวกับการจัดองค์การ หลักการ และวิธีปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด, (วิทยานิพนธ์ คณะรัฐประศาสนศาสตร์), มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2508.

ปุระชัย เปี้ยสมบุรณ์ และคณะ, “อาชญากรรมพื้นฐานกับกระบวนการยุติธรรม ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการควบคุม”, (การพิมพ์พระนคร 2531), น. 10.

ภิญโญ มีเปี่ยม1 และ อัคร์ณุต แสงทองดี แนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต ด้วยเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 เดือน กรกฎาคม - ธันวาคม 2564 สหรัฐ กิติ ศุภากร, หลักและคำพิพากษากฎหมายอาญา, (อมรินทร์พริ้นท์ติ้ง, พิมพ์ครั้งที่ 12), 2565, น.523.

สุพัตรา สถิตจันทรากุล, “มาตรการทางอาญาในการป้องกันเด็กและเยาวชนจากการถูกล่อลวงในทางเพศโดยอาศัยอินเทอร์เน็ตหรือการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นเครื่องมือ, วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552, น. 18.

สุพิศาล ภัคคี นฤนาถ , 4 Dimensions Investigation Technique Management. (พิมพ์ครั้งที่ 1, 2556) .
นนทบุรี: กรีนแอปเปิ้ล กราฟฟิคปริ้นติ้ง.

เอกสารอิเล็กทรอนิกส์

<https://www.thaichildrights.org/articles/grooming/>, สืบค้นเมื่อ 8 มกราคม 2567.

<https://www.thairath.co.th/scoop/infographic/2747666> 4 มี.ค.55 , สืบค้นเมื่อ 9 มกราคม 2567.

The Active/<https://theactive.net/news/public-health-20231228/> 4 มี.ค. 2566, สืบค้นเมื่อ 11 มกราคม 2567.

UN Women, UNODC and UNDP. (2017). The Trial of Rape: Understanding the Criminal Justice System Response to Sexual Violence in Thailand and Viet Nam, p.9.

<https://mgronline.com/entertainment/detail/966000000658>,ผู้จัดการออนไลน์, สืบค้นเมื่อ 13 มกราคม 2567.

<https://www.amarintv.com/news/detail/163504>, สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2567.

<https://www.thairath.co.th/news/crime/2748140>, สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2567.

<https://www.amarintv.com/news/detail/12502> <https://www.amarintv.com/news/detail/1250>, สืบค้นเมื่อวันที่ 11 มกราคม 2567.

<https://workpointtoday.com/checks-and-balances-novice-abuse/>, สืบค้นเมื่อวันที่ 17 มกราคม 2567.

<https://www.dailynews.co.th/news/1208202/>, สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2567.

<https://www.bbc.com/thai/international-43312514> ออนไลน์ 4 มีนาคม 2566)

<https://prachatai.com/journal/2023/06/104664>, สืบค้นเมื่อ 17 มกราคม 2567.

ส่วนที่ 5 กิตติกรรมประกาศ

การทำรายงานของกลุ่มปารีชาติในหลักสูตรการป้องกันอาชญากรรม (CP-7) ภายใต้ภาวะ
และเวลาอันจำกัดที่มีอยู่น้อยนิด อาจจะไม่สำเร็จลงได้เลย ถ้าไม่ได้รับความกรุณาจาก พ.ต.ท.ดร. สืบสกุล
เข้มทอง ผศ. นริศรา จริยะพันธ์ และ ดร.กานต์รวี วิชัยปะ ที่ให้แนวทางในการศึกษาค้นคว้า คำแนะนำที่เป็น
ประโยชน์อย่างยิ่ง และเพื่อน ๆ ร่วมชะตากรรมทุกคน รวมถึง สำนักกิจการยุติธรรมและเจ้าหน้าที่ของ
สำนักงานกิจการยุติธรรมทุกคนที่อยู่ร่วมกันตลอดหลักสูตรการอบรม คงไม่อาจกล่าวคำไต่ยนอกจากคำว่า
ขอบคุณจากหัวใจ

ภาคผนวก

การป้องกันอาชญากรรม

สถิติการล่วงละเมิดทางเพศเด็ก

พ.ม. ปี 64-66
1,097 คน

มูลนิธิปวีณา ปี 66
ข่มขืนหรืออนาจาร
1,038 คน

คดีข่มขืน ปี 65
เด็ก 10-15 ปี
381 คน

เด็กแรกเกิด-10 ปี
110 คน

กระบวนการ

เลือกเหยื่อ
เชื่อใจ ตามใจ
แยกเด็ก สัมผัส

grooming

เหยื่อ

ขาดความรู้
วิถี อาชญากร
ถูกบังคับ

ล่วงละเมิด
ทางเพศ

อาชญากรรมทางเพศ

- ข่มขืน
- อนาจาร
- ระบุจัดหาเด็ก
- พาเด็ก

ไม่มีกฎหมาย

ไม่มีหน่วยงาน

ตกข่มขู่

รู้ลึกผิด

ผู้ก่อเหตุ
(Crime)

สถานที่
(Location)

เหยื่อ (Victim)

การเข้าหาหรือการเตรียมเด็ก เพื่อวัตถุประสงค์ทางเพศ (Grooming)

นวัตกรรม

นโยบายและ
ยุทธศาสตร์

กำหนด
แนวทาง
ปฏิบัติ

พ.ม.
ย.ร.

สร้างกฎหมาย

มีคณะ
กรรมการ
ระดับชาติ

หน่วยงานหลัก
รับผิดชอบ

มีลักษณะ
ส่งเสริม

มก.
ศร.

จัดการศึกษา
ที่เหมาะสม
กับช่วงวัย

ให้ข้อมูลอย่าง
เพียงพอ

หลักสูตรการ
ศึกษา

สร้างเครื่อง
มือที่เหมาะสม

- งาน
- เงิน
- คน

กลุ่มปารีชาติ